

REDACȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL

Pe un an 24 cor.
Pe jumătate an .. 12 ..
Pe 1 lună 2 ..N-ri de Duminică pe an 4
coroane.Pentru România și America
10 coroane.Pentru România și străinătate
numărul de zi pe an 40 franci.

ADMINISTRAȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.Manuscripte nu se
inapozază.

Telefon oraș și comitat 502.

TRIBUNA

Două vorbiri.

(R). Marți a vorbit în Dieta din Buda-
pesta bătrânul fruntaș sârb dr. M. Polyt,
iar Mercuri vigurosul român Vasile Goldiș.
Dela marea vorbire a dlui dr. Al. Vaida de
Voievod încoaci, de pe băncile naționalită-
ților nu s'au mai rostit vorbiri de așa în-
semnătate. Amândouă deputații naționaliști
au ținut să răspundă ministrului Andrassy,
care în luna Noemvrie se năpustise cu atâta
ură și reutate asupra deputaților noștri, în-
fățișându-i ca pe niște resvrătitori de rând.

I-au răspuns nu desvinovățindu-se pe sine,
căci împotriva nici unuia ministrul aface-
rilor dinlăuntru n'a dovedit nimic, ci așa
cum le șade bine: *au acuzat ei pe cei dela
putere*, arătând cât sunt de greșiți când vor
să schimbe rostul de o mie ani al politicii
acestei țări și cât de mult păcătuiesc, când
făcându-ne nouă nedreptăți și, peste tot, si-
luind o politică de slăbire a naționalităților,
socot că întăresc țara și neamul unguresc.

Fruntașul sârb, care a fost deputat pe
vremea lui Deák, și peste tot: a cunoscut
și lucrat în Dieta condusă de adevărații bâr-
bați de seamă ai unguirilor, făcând o ase-
manare, a arătat, în toată goliciunea lor pe
piticii de azi, ajunși la cârmă, se vor fi mi-
rând și ei — cum?!... A scos la iveală
cum dela Tisza Kálmán încoaci, toți mi-
nistri netrebniți și-au făcut popularitate
înaintea unguirilor lovind în naționalități
A făcut apropiere între vorbirea dela
14 Aprilie 1875 alui Tisza, care zisese
că: *»Statul ungar are destulă pu-
tere pentru a zdrobi pe dușmanii săi*, —
(cari am fi noi), și între Andrassy, care la
26 Noembrie 1906 a amenințat și el că va
zdrobi pe — agitatori, și a sfârșit spunând
că totul e zadarnic: nimeni dintre noi nu
se sperie și cu cât am fost prigoniiți mai
tare, cu atât mai ales ne-am strâns rându-
rile.

Cu pătrunderea omului care a văzut, în-
vățat și pățit multe, a dat sfat ș'a arătat
ministrilor calea, ce duce la obșteasca în-
frățire: *dreptatea!* Căci noi nu cerem alt-
ceva. Câtă vreme ministri toți, și ceilalți
slujbași de asemeni, nu urmăresc însă decât
o țintă: *maghiarizarea*, nu poate fi mulțu-
mire între naționalități!

A dovedit, *cu fapte*, întreaga rușinoasă
politică de nedreptățire a naționalităților și
a pus întrebarea: Cum cred unguirii să câș-
tige dragostea popoarelor din Balcani, când
aici acasă sârbii și românii, frații celor din
Balcani, au zilnic prilej să se plângă cu te-
mei de asupra stăpânirii ungurești?!...

Cât despre pildele luate din viața altor
popoare, cu cari și-a presărat vorbirea, ele
sunt o dovadă a întinselor cunoștințe, cari
fac din fruntașul sârb o podoabă nu numai
a partidului naționalităților, dar a Dietei în-
tregi. Cu cinste ar putea sta de altfel Dr.
Polyt în parlamentul ori cărei țări înaintate
din Apus.

Deputatul Radnei, dl Goldiș, a fost d'o
putere, pe care ne face plăcere s'o admirăm.
Profesor de istorie dintre cei de frunte, a
pus discuția pe teren istoric. A dovedit con-
vingător, cum de veacuri noi, popor de io-
bagi, tot asuprași am fost. În trecut ne-au
supt măduva — nemeșii magnați, acum ne
năcăjesc odraslele acestor oligarhi. A și zis
acestora, căci ei stăpânesc Dieta: *»D-Voa-
stră ne priviți ca pe o floare sălbatică, pe
care o poate culege ori-cine. Nu vom răbda
însă aceasta. Vrem să fim o floare pe care
grădinarul o îngrijește deopotrivă cu cele-
lalte flori*...

A vestejit, peste tot, nu se poate mai
bine, politica pe care o fac unguirii... Spu-
nând cum cei dela foile maghiare și chiar
deputații unguiri se plâng că românii din
Ardeal sporesc ca număr și avere, a întreat:
*»Unde s'a mai pomenit ca cineva să se
mâhnească pentrucă o parte a poporației
sporește și se îmbogățește?»*

A sfărâmat apoi pe rând toate învinu-
irile contelui Andrassy privitoare la stăruința
noastră de a destrămă țara.

A fost de asemeni bine în chestia cu —
România.

Deputații maghiari l-au tot întrerupt, în-
vinuindu-ne pentru legătura noastră cu
frații din România.

Deputatul Radnei le-a replicat într'un
rând:

*»Dacă aveți nevoie de lămuriri asupra
României, poftiți, adresați-vă ministrului de
externe al României!»*...

Iar în urmă le-a mai spus:

*»La 1878 Ioan Brătianu a zis că Ro-
mânia nu trebuie să se amestece în
afacerile interne ale Ungariei. Dacă însă
cumnatul meu — a zis Brătianu — bate
pe sora mea, atunci sângele se revoltă
în mine și nu pot tolera lucrul acesta»*...

Cât privește osebirea pe care vrea s'o
facă Andrassy între deputații resvrătitori și
între poporul bun și mulțumit cu cârma
ungurească, foarte nimerit, dl Goldiș a
spus pilda cu Filip al Macedoniei.

*»Când regele Filip al Macedoniei a cu-
cerit Atena, el a sugerat macedonenilor ideea,
că numai agitatorii ațîța pe atenieni. Atunci
poporul atenian a surghiunit pe Demosthene
prin ostracism. La plecare Demosthene a ro-
stit o cuvântare aducând o fabulă, ca pildă:
Lupul a spus oilor, să-l izgonească pe cio-
ban și câni, căci atunci vor putea trăi în
pace la olaltă. Dar când oile au izgonit pe
ciobani și câni, lupul le-a sfâșiat pe toate»*.

Pilda aceasta se potrivește de minune și
la starea noastră. Într'adevăr: stăpânirea pu-
țin ar mai avea de luptat cu poporul, dacă
ar izbuti să-l desfacă de conducătorii sei...
Izgoniți fiind ciobanii iute s'ar isprăvi cu
oile!

Norocul nostru este însă, că poporul ro-
mân cunoaște bine și pe păstori și pe —
lupi. Și de dragul acestora nici odată nu-și
va părăsi conducătorii, ci se va alipi de ei

cu atât mai mare credință, cu atât îi vede
mai vrednici în apărarea sfintelor noastre
drepturi.

**Alegerea din Bocșa, precum s'anunță
din Lugoj — a fost fixată pe 25 Februa-
rie de către comisiunea permanentă a comi-
tatului.**

Congregație extraordinară s'a ținut azi la
comitat, care a durat abea o jumătate oră fiind
lucruri de puțin interes la ordinea zilei. S'a votat
întregirea de salar a adjuncților notariali, fixân-
du-li-se un minim de 1000 cor. S'a compus apoi
comisiunea verificatoare din patru membrii nu-
miți de fișpanul și patru membrii aleși.

S'a ales ca referent al comisiunii silvanale a
comitatului Pál Miklos, inspector silvic în Arad.

**Nu le place. Părerea noastră că la alegerea
dela Bocșa clubul parlamentar român să invite
ziariști din străinătate, — nu place de loc pre-
sei maghiare. Toate zările ungurești, după co-
manda primită prin »Magyar Tudositó», scriu
că asta e o — apucătură. O fi! Cum să numim
însă îngrămădirea celor 600 jandarmi în cercul
Bocșei, și toate ticăloșiile pe care dl C. Bredi-
ceanu le-a dat pe jață în ședința de Mercuri a
Dietei? Și de ce — dacă le este curat sufletul
— se supără concetățenii noștri maghiari pentru
venirea la Bocșa a gazetarilor streini.**

*De altfel: lucrul cel mai ușor e să nu-i lase,
ci ministrul să-i escorteze cu jandarmi, până la
graniță! O să aibă curajul s'o facă?*

STUDII STATISTICE.

De Eugen Brote.

**Descreșterea relativă a populației ro-
mâne pe Valea-Oltului.**

I.

Este foarte îmbucurător că Reuniunea agricolă
română din Sibiiu, care în cei 18 ani ai activi-
tății sale a dat atâtea dovezi despre neobosita sa
stăruință pentru progresul economic, a cuprins
acum de curând în programul său o afacere
dintre cele mai importante: de creșterea popula-
ției române pe teritoriul activității sale în co-
mitatul Sibiiului.

Pe valea principală a Oltului, dela comuna Do-
bârlău în jos, precum și pe afluențele sale, găsim
în trecutul cel mai îndepărtat ca și astăzi, un
bloc massiv de români așezați în comune cufăr
românești, precum și în comune germane și ma-
ghiare. Multe din comunele românești se înfăți-
șează în esteriorul lor foarte favorabil așa că
români și străini le consideră ca unele din cele
mai puternice așezăminte, cari sunt scutite de
ori-ce primejdie a desnaționalisării. Credința în
tăria și rezistența blocului trebuia se devină și
mai puternică, după ce vedem cum românii din
aceste ținuturi cucereau alte comune, mai ales
germane, și le prefăceau așa zicând sub ochii
noștri în românești. Ne credeam nu numai tari
în pozițiunea noastră de acolo, ci ne atribuiam
și o putere de expansiune, și ne închipuim că
românizarea văii Oltului dela Săcele și Zernești
până la Boița și dela Țelina până la Poiana-Mă-
rului este numai o chestiune de timp.

Cu atât mai mare a trebuit deci să ne fie sur-
prinderea și mirarea, când cifrele recensementelor
oficiale ne dovedesc tocmai din contră, că blocul
masiv al românilor nu se închiagă, nu se întă-
rește, ci se sfărâmă, că puterea de expansiune
este numai o aparițiune locală și înșelătoare, că

românii sunt espuși primejdiei a fi întrecuți la număr de sași și maghiari, cari sporesc mai tare, și a deveni pe valea Oltului din majoritate o minoritate, și că aceasta primejdie este mare și iminentă.

Astăzi românii reprezintă încă 54 la sută din populațiunea văii Oltului, Va să zică n'avem să pierdem decât 5 la sută pentruca să devenim din majoritate minoritate. Dela anul 1880 până la 1900, adevărat în decurs de 20 ani, românii în cele 154 comune românești câte sunt situate (din 263 în total) dela obârșia Văii-negre până la Boița, n'au sporit anual nici cu o jumătate de sutime la sută (0.47%), precând sașii au sporit în 56 comune ale lor cu mai mult de două treimi de sutimi la sută (0.79%), și maghiarii în 41 comune ale lor cu două treimi de sutimi la sută (0.66%). Adevărat că românii sporesc neasemnat mai bine ca minoritățile în comunele germane, maghiare și mestecate. Astfel în comunele germane ei sporesc aproape îndoit de tare ca în comunele românești (0.81%), sunt însă cu toate aceste întrecuți de alții (0.88%); în comunele mestecate (12) românii ajung la un procent de creștere anual de aproape una și jumătate la sută (1.47%), fără să fie întrecuți de celalalte neamuri, și în comunele germane ei trec peste doi la sută (2.04%). Acest spor urcat al românilor din comunele neromânești este nu numai cu desăvârșire paralisat de sporul lor redus în comunele românești, ci mai rămâne încă un deficit de 19 sutimi la sută (0.80%) sporul românilor în toate comunele față cu 0.99% sporul celorlalți. Tradus în practică acest deficit de 19 sutimi la sută pe an înseamnă, că românii în circa 25 ani, numărați dela 1900, au să fie o minoritate pe valea Oltului!

Indemnați de hotărîrea mai recentă a reuniunii noastre din Sibiu de a se ocupa după cuviință de această decreștere relativă, încât privește ea comitatul Sibiului, și doritori a deșteptă interesul unor cercuri mai largi pentru aceasta cauză de cea mai mare importanță, credem a nu fi de prisos o expunere mai amănunțită a raporturilor de creștere pe un teritoriu mai redus de pe valea Oltului, un teritoriu care ar cuprinde o însemnată parte din comitatul Sibiului. Este valea Sibiului însăși, cu vr'o câteva comune învecinate din valea principală a Oltului, care ar forma acest teritoriu al cercetărilor noastre prezente. Din comitatul Sibiului ar rămâne pe dinafară ținutul Sebeșului care face parte din valea Murășului, și căruia i-am dedicat cu altă ocaziune un capitol anume. Espunerea de față va servi material de studiu suficient nu numai Reuniunii agricole din Sibiu, ci și tuturor cercurilor științifice, culturale și economice interesate.

Comunele, cari ne propunem a le cuprinde în expunerea de față, se pot deosebi din punct de vedere topografic în trei mari grupuri. Grupul I ar împreună toate comunele de sub poalele munților dela Avrig pe Olt în jos până la Boița și de aci în sus până la Tilișca. Grupul II: toate comunele de pe valea Hârtibaciului și unele între Olt și Hârtibaciu. Grupul III: toate comunele de pe șesul Sibiului. Toate 3 grupurile ar cuprinde 79 comune.

Grupul I numără 22 comune, din cari 20 românești, 1 germană și 1 mestecată, și anume: Avrig, Brad, (mestecată), Racovița, Sebeșul-de-sus, Sebeșul-de-jos, Porcești, Boița, Tălmăcel, Tălmăciu (germ.) Sadu, Râșinari, Poplaca, Gurarâu, Orlat, Cacova, Sibiel, Săcel, Magu, Vale, Galiș, Seliște și Tilișca. Acest grup îl numim *românesc*.

Grupul II numără 45 comune, 24 românești, 17 germane și 4 mestecate, și anume: Țelina, Bărcuț (germ.), Retișdorf, Hendorf (germ.) Noștat (germ.) Netuș (germ.), Iacobeni (germ.), Prostea, Hundrubehiu (germ.), Seliștat (germ.), Merghindeal (germ.), Șulumberc (mestec.), Ruja (germ.), Apostdorf (germ.), Covăș, Agnita (germ.), Văsăud (germ.), Vârd, Bărghiș, Măgarei (mestec.), Zlagna, Ighișdorf, Vecerd, Bendorf, Ghișasa-de-sus, Ghișasa-de-jos, Alțana (mest.), Nocih (germ.), Vurpăr, Țichindeal, Marpod (germ.), Ilimbav, Fofeldea, Hosman (germ.), Glâmboaca, Colun, Săcădate, Nucet, Cornățal, Roșia (mest.), Noul-săsesc, Daia (germ.), Hamba (germ.), Cașolț și Veștem. Acest grup îl numim *mestecat*.

Grupul III numără 12 comune, 9 germane și 3 românești, și anume: Rusciori (rom.), Șura-mare, Șura-mică, Cristian, Turnișor, Gușterită, Sibiu, Șelimbăr, Cisdădie, Cisdădioară, Bungard (rom.), și Mohu (rom.). Acest grup îl numim *german*. Vom examina aceste 3 grupuri în general și în special asupra creșterii populațiunii în periodul dela 1880 până la 1900 pe baza cifrelor servite de biroul central statistic din Budapesta după recensementele oficiale din anii 1880, 1890 și 1900. Unde se va ivi necesitatea vom consulta și numărările dela 1733 și 1750 făcute de episcopii Klein și Aron.

Din România.

Dela cameră. În ședința dela 17/30 Ianuarie, prezidează dl Gr. Triandafil.

Pe banca ministerială se află d-nii G. Gr. Cantacuzino, general Manu, I. Grădișteanu, Take Ionescu și I. Lahovary.

Dl *Mihail Cantacuzino*, luând cuvântul spune: Cunoaștem cu toții primirea strălucită pe care cetățenii vienezi și primarul Lueger a făcut-o la Viena comisiunii române. Această primire, care va

rămânea istorică, a fost adresată nu numai comisiunii ci întregii națiuni române.

Ea va face să înflorească o prietenie frățească între ambele popoare.

Cred, dle președinte că exprim sentimentele Camerei și ale națiunii întregi, propunând să se trimită o telegramă de mulțumire dlui Lueger primarul Vienei și populației vieneze, pentru primirea entusiastă ce a făcut-o comisiunii române. (Aplause).

Dl Gr. Trandafil, președintele camerei răspunde că față de aplausele, cu cari s'a primit această propunere nu-i rămâne decât s'o pue în aplicare telegrafând primarului și populației vieneze mulțumirile și sentimentele de simpatie ale camerei și poporului român.

Intruniri liberale. Afară de întrunirea publică anunțată la Craiova pentru Duminică viitoare, 21 Ianuarie, comitetul executiv al partidului național-liberal a hotărît să țină și alte întruniri, în Duminicile următoare, alternându-le astfel, încât una să aibă loc în Capitală și una în orașele mari ale țării.

După întrunirea dela Craiova, va urma decizia în Capitală și apoi una la Iași.

Academia română a ținut ședința publică Vineri.

Dl Gr. Tocilescu, profesor universitar, a făcut o comunicare cu privire la: »Un rescript al împăratului Lucinus pentru cultul zeului Sesol și cum s'a chemat celei în epoca romană și unde a fost vechea colonie Malva«.

Un mare festival muzical. Pentru seara de 27 Ianuarie se pregătește la Ateneu un adevărat eveniment artistic. E vorba de un festival muzical, organizat de cercul »Presă«, festival care va da prilejul unei înălțătoare manifestări a artei naționale.

Pentru această serbare muzicală au promis, cu deosebită, plăcere colaborarea, cei mai mari muzicanți români, cum de pildă dnii: George Boskoff, Dim. Dinicu, Malcher, Nasta, George Sigala, I. Sibilanu, Oscar Spirescu etc.

Concertul va avea un program din cele mai alese.

Societatea Carpații. În ziua de 24 Ianuarie se împlinesc 25 de ani de când transilvănenii din București au înființat societatea Carpații, prin care s'au propagat pe vremuri așa de mult ideile naționaliste, pe cari le-a răspândit apoi »Liga Culturală«.

Membrii fondatori vor sărbători în mod deosebit această zi de frumoasă amintire.

CĂINȚA.

PIESĂ POPORALĂ ÎN 3 ACTE.

De Ales. Muntean alui Vasile.

(Urmare.)

Actul al II-lea.

Scena II.

Comănescu: Și ce-ați gândit, voi, nesocotiților și întunecaților? De eram acasă și se întâmplau toate fără să le știu înainte, nu se putea oare să trag cu pușca (Sanda se ține de urechi, Mircea zîmbește) și să te nimeresc prin întunec, chiar pe tine? Ați venit după Maria, zici? S'o furați pe ea?? Nu vezi (bine voitor) tu, sora mea, că ea a fugit anume și i-o fost pe știre să se păzească?! Cum puteați voi s'o furați pe ea, o ființă viie? Și cum gândiați voi, că pe aici dorm oamenii, morți bușteni? Și cum? Nu era să ne trezim când Maria țipă, ca din gura șarpelui?

Mircea (zîmbind): Lor le-a fost de Maria, și și-au liniștit dorul cu grâul din pod!

Sanda (liniștindu-se): Ba nu, zău. Lucru mare am voit să facem, cu cap de copil! Mie îmi era arsă inima după Maria, s'o știu la tine. Și-mi era frică să nu-i rupă Petru vre-un os!... La pușcă nu m'am gândit!... Dar, zice-i, frate, că știți planul nostru de mai înainte. Cum? Dela cine?

Mircea: Dela Pavel-orbul!

Comănescu: Pe cine-l chiamă așa la D-voastră?

Sanda: Un om, tinăr, așa cam de vre-o 24 ani. Ii lăutaș și cântăreț de strană. În toate Duminicile și sărbătorile, vezi așa orb cum îi, dimi-

neața-i la slujbă, dup'ameazi la horă. Lauta lui și gura lui plătesc o țară.

Comănescu: Dacă-i acela, atunci l-oi vedea în săptămâna asta la o nuntă, aici, în sat la noi.

Mircea: Tot, ce se poate. Azi e aici, mâne, colo. Umblă prin toate satele, că asta-i meseria lui! E creștin bun. Cântă și în strană ori în ce sat ajunge Dumineca ori în sărbători.

Comănescu: Cine l-a învățat? Nu zărește el cumva?

Mircea: Nimic. Și nu l-a învățat nimeni. În locul vederii i-a dăruit Dumnezeu auz bun. Și nu-i melodie bisericască, ori lumească, să n'o învețe ușor.

Sanda: Sătenii noștri zic, că părintele l-ar fi învățat și la pus la strană să cânte.

Mircea: La strană, da, eu l-am pus, e adevărat; dar învățătura i-a dat-o singur Dumnezeu.

Comănescu: Bine; dar, Pavel de unde știa ce vor pocăiții?

Sanda: Că bine zici. Cine să-i fi spus lui oare?

Mircea (zîmbind): Petru și lelea Sanda:

Sanda (serios): Nu zău, noi nu, Părințele! Pot să dau jurământ în șapte biserici, că dela noi n'a putut ști, nu zău! Petru n'a vorbit cu el, eu nici atât... De i-oi fi zis, așa, cu trecerea la nașul, vre-o vorbă... Ei, dar acum un an!... Ceilalți n'au vorbit de mult cu el, mai ales că și el cicălește pocăiții!

Mircea: Și să vezi, că tot eu am dreptate!

Sanda: Cum așa? nu înțeleg!

Comănescu: Ași vrea s'o știu și pe asta, că nici mie nu mi-ai spus-o.

Mircea: Bucuros (Sande) dar, lele Sandă,

să-mi vorbești deschis și să-mi răspunzi drept la toate ce te-oi întreba.

Sanda: Ca sub patrafir, Părinte!

Mircea: Prea bine. În sara când a-ți hotărît s'o furați pe Maria, spune-mi, fost-ați la adunare?

Sanda (surprinsă): Fost. Cine ț-a spus-o, că, zău n'a mințit.

Mircea: Stai cu binișorul. (Rar). Spune-mi lele Sandă, pe drum, către casă, vorbit-ați sara, târziu, de asta, Dta și Petru al Dtale?

Sanda (învinșă): Nu-mi vând sufletul! Vorbii, știu c'am vorbit.

Mircea: Și-ați trecut și pe lângă Baboșa, mama lui Pavel, așa-i?

Sanda (grăbită): Și era întunec, și Pavel era afară și ne-o auzit, da?

Mircea: Drept ai grăit. Pavel mi-a spus mie, birăului, nepotului Dtale, dascălului, și apoi eu am telegrafat aici, am făcut toate, ca să vă prindem, dar nu furând grâu, ci fete...

Sanda (ușorată): Acu pricep totul. Și-i voia lui Dumnezeu, ca să se descopere odată pocăiții aceștia! Ehe! Dacăți ști Dvoastră toate ascunsurile pocăiților, — răutatea lor, sfîntenia prefăcută, numai atunci a-ți crede, ce suflute negre sunt ei. Mai răi, decât cei-ce stau în drum! (prievește pe fereastă)... S'a făcut ziua!

Comănescu: Nici nu are rost să ne mai culcăm d'acum. Aștept pe Iosim să vie cu Nicodim să vie la noi!

Sanda: Știu și ei?

Mircea: Nu-ți spuneam?

Sanda: Și ce vor face ei pe aici?

(Va urma).

Gimnaziul din Caransebeș.

Ni-se cere publicarea următoarelor:

D-le redactor! În Nr-ul 3 al »Renașterei« din Caransebeș sub »Cronica săptămânei,« mi-se fac imputări că influențat fiind — am combătut propunerea comitetului comunității de avere pentru înființarea gimnaziului din Caransebeș, — și am votat chiar contra acestei propuneri.

Prin aceasta țin a declara următoarele:

E drept că eu în urma dorinței aproape generale de a avea și Caransebeșul un gimnaziu, am sprijinit cu votul meu propunerea comitetului. — Dar în urma multelor dezbateri pe tema aceasta, am aflat, din contra — propunerea făcută de dl protopop Mihail Popovici în adunarea generală că, încă în anul 1882 mai mulți fruntași din Caransebeș, — au subțernut guvernului fărăi o rugare pentru înființarea unui gimnaziu fundațional în Caransebeș, cu limba de propunere românească, — care petițiune este pendentă, nerezolvată până astăzi.

Acest gimnaziu a fost proiectat a se instala în edificiul comunității de avere, clădit anume spre scopul acesta. — Iar pentru susținerea gimnaziului s'a fost votat 30.000 de coroane rentă anuală, care în sensul petițiunii înaintate guvernului, avea să se plătească parte (dela comunitatea de avere, parte dela Conzistorul diecezan din Caransebeș și parte din fondurile grănicerești ale comunelor politice a fostului comitat Severin — deja aprobate de municipiu.

Eu am fost de credință, că această petițiune pentru înființarea unui gimnaziu fundațional cu limba de propunere românească — din partea guvernului de mult este respinsă — neștiind că această petițiune și astăzi stă nerezolvată — în arhiva guvernului!

Contra-propunerea dlui protopop — m-a luminat și m-a adus în clar, așa că am trebuit să iau cuvânt în adunarea generală a comunității de avere și să declar fără încunjur și fără vre-o influințare din partea cuiva, că eu deși ca membru în comitetul comunității de avere, în urma dorinței generale a se înființa și în Caransebeș un gimnaziu — am sprijinit propunerea comitetului, prezentată adunării generale, — dar ca român, cu simțăminte și inimă românească, doresc a se înființa în Caransebeș un gimnaziu românesc, cu limba de propunere românească. Aflu contra-propunerea dlui protopop Mihail Popovici mai salutară și mă alătur și eu la ea, ca propunerea comitetului să se ia dela ordinea zilei, și să se aleagă o comisiune, care să studieze chestia gimnaziului și să vină la proxima adunare generală cu un nou proiect de propunere.

Eu cred că bine am purces în adunarea generală, și nu am nici o muștrare de conștiință. Cred că am avut tot dreptul a-mi schimba părerea, din momentul când am văzut pledându-se pentru un gimnaziu românesc, nefiind toți de acord cu proiectul de propunere a comitetului — și au repășit dela propunerea comitetului — sprijinind o propunere mai favorabilă intereselor românești.

Cred frații Ionescu, că e bine să ne ținem orbis, ca orbu de gard de o propunere ce nici nu a fost bine studiată, — chiar și atunci când ar face o propunere mai favorabilă intereselor noastre românești?! Și nici atunci să nu ne schimbăm părerile, dacă vedem că aceea propunere va avea urmări rele intereselor românești?!

Țin a declara și aceea, că ținuta mea nu a fost înrăurirea influințării nimeruia. Când am purces astfel, am dovedit pe deplin că stau pe picioarele mele proprii, — și nici de frică, nici de dragul intereselor mârșave, nu m'am lăsat să fiu ademenit, ci am purces după cum mi-a dictat inima mea de român. *Nicolae Novacovici.*

Părintele Novacovici, și cei ce-au luat cuvântul în favorul înființării unui gimnaziu românesc, au aprobarea noastră și a tuturor românilor, care cugetă românește. *Mai bine să rămâneți fără gimnaziu, decât să înființeze românii gimnaziu — unguresc.* Este o tristă devalvare a sentimentului național, că am ajuns încât români — și, recunoaștem, buni români — să ceară gimnaziu unguresc. Dar nu și-a modificat încă îndestul fizionomia sa românească metropola

Severinului? Nu s'au ticăloșit încă 'ndestul moravurile, din mediul cărora a putut să iase un Burdia?

Este semnul unei mari rătăcirii a generației actuale aceste simptoame isvorite dintr'un mod de cugetare absolut înstrăinat, neromânesc. Înființarea unui gimnaziu unguresc în mijlocul acelu mare teritor românesc trebuie considerată ca o mare primejdie națională și combătută din toate puterile. Vom reveni.

Din străinătate.

Despre alegerile din Germania. Sub titlul: »Lupta cu Negrii și Roșii«, Dr. Nathan din Berlin, scrie în »N. Fr. Presse«, încheindu-și astfel articolul: »Principele Buelow a câștigat jumătate de biruință împotriva coaliției negro-roșe, când s'a părut că vrea să lepede cătușele ultramontane. Să nu uite acest lucru, când va avea de prețuit puterile ce liberalismul poate trezi în popor. Centrul în adevăr nu are alegători, cari să voteze cu el numai pentru că sunt nemulțumiți, pe dânsul nu-l va putea zdrobi prin vre-o improvizație, ci numai prin lucrarea metodică a unei politici, care să se sprijinească pe cultura modernă.

— Nu strigăm încă triumf, din potrivă zicem băgați de seamă la balotage, căci scopul se va atinge numai dacă își va face fie-cine datoria națională și la aceste.

Neapărat o izbândă morală mare nu se poate tăgădui, dacă ne gândim că socialistii se făleau că vor avea la întâiul scrutin 100 de aleși.

Străinătatea va vedea cât se înșeală crezând, că în Germania domnește un cezariism mascat, al cărui singur contrapond e social-democrația.

Liberalismul trebuie să mulțumească d-lui Buelow că i-a dat prilej de a-și dovedi tăria.

Negreșit că nu se poate cere guvernului să treacă îndată la liberalism. Prințul Buelow, cu drept cuvânt, a cerut ca liberalii să aibă mai întâi destui aleși în parlament. Dacă reușesc și vor dovedi în chestii mari că formează o putere îndestulătoare, atunci se va putea cere cancelarului să ție seamă de această împrejurare.

Catastrofa dela Saarbrücken.

Privitor la marea catastrofă întâmplată în ocnele de cărbuni dela Saarbrücken (Germania), iată amănuntele mai noi:

Până acum s'a aflat de moartea a 148 inși. Mercuri au mai fost scoși din ocna 62. Înurmântarea lor s'a făcut în mijlocul unei mulțimi îndurerate. Sute de copii rămân orfani și multe văduve. La înurmântare a fost și prințul Friderich Leopold, trimis de Impăratul. Ministrul Delbrück a ținut o vorbire mișcătoare.

Până acum s'au strâns 90.000 mărci pentru familii nenorocite.

Sfatul orașenesc al Vienei a votat 10.000 cor. Dela Paris s'au trimis 20.000 franci.

Un tinăr muncitor care a scăpat, povestește următoarele:

— Trecuse vre-o oră și jumătate dela coborîrea noastră în ocna. Tocmai ne așezasem să mâncăm, când auzirăm un sgomot surd. Fruntașul grupei noastre, un miner bătrân, zise speriat:

»Să fugă toți la deschizătoarea de aierizare. Cine poate, să caute a scăpa«. Ascultarăm toți sfatul lui. Gazuri otrăvitoare năvăleau spre noi, încât nu puteam să răsufliăm. Mergeam nainte, plângând și sbierând, pe gangul lung de 1300 metri, care era însă plin de cadavre de oameni și cai. Părea că nu mai are sfârșit fuga noastră. Deodată am căzut fără simțiri. Când m'am trezit, eram aici, în spital: mă scăpase un tovarăș care mă luase în spate și m'a dus spre gura ocnei.

La gura ocnei se petrec ș'acum scene grozave. Eri două femei nenorocite se apropiaseră răzimate de brațul unui preot. Ele zăriră printre cadavre, două cu hainele ceva mai puțin arse. Recunoscură pe bărbații lor, doi frați. Lângă ele plângea o fată tinără naintea altui cadavru: a unui tinăr, cu care era să se cunune peste zece zile.

Galvarul...

— Raport telefonic din Camera ungară. —

Budapesta, 1 Februarie.

Marea senzație a venit și a trecut în câteva clipe. Polónyi a vorbit pentru cea de urmă oară din scaunul cel îmbrăcat cu cațifea roșie. Pe glasul, pe gesturile sale se cunoșteau mâhnirea și iritațiile zilelor din urmă. O adâncă ură și dorință de răzbunare tremura în vorbele sale. În puține cuvinte rostite cu o hotărîre silită, el a declarat că părăsește fotoliul. Apoi cu pași repezi părăsește sala de ședințe. Aplauzele partizanilor și aderenților săi îl urmează.

Deputații naționali au avut azi o zi mare și frumoasă.

Deputatul slovac Juriga a vorbit cu obișnuita violență intransigentă, care a stârnit o continuă furtună de proteste furioase. Cu o frivolitate ne mai pomenită deputații unguri au primit cu răsete, cele mai dureroase plângeri ale poporului slovac, pe cari Juriga le-a expus camerei. La urmă președintele Justh i-a retras cuvântul...

Un discurs adevărat mare a ținut deputatul național Vaida-Voevod. El a vorbit două ore întregi, desvoltând întreaga chestie națională în contururi largi și luminoase. A arătat persecuțiile câte le îndurăm și i-a amuzat pe șovinști cu înșirarea osândelor câte am suferit, cetind lista lor din articolul »Calvarul« din »Tribuna«. Vom reveni.

Președintele Justh deschide ședința la 10 ore și 15 m. Pe banca ministerială; Wekerle, Andrassy, Polónyi, Darányi, Iosipovich, Jekel'alusy.

Deputații naționali încă sunt de față în număr mare. Am văzut pe dnii: Iuliu Maniu, Vajda-Voevod, Coriolan Bre-diceanu, Vasile Goldiș, Mihail Polyt, Ferdinand Juriga, Teodor Mihali, Aurel Vlad, Stefan Petrovici, Iașa Mrksici. Camera bine frecventată. Galerile tixite.

Înainte de a se intra în ordinea de zi ministrul de justiție Polónyi spune următoarele:

Polónyi își ia rămas bun.

Ministrul Polónyi Géza: Dlor deputați, am fost calomniat. Sunt liniștit, căci factorii competenți nu au dat crezare nici o clipă acestor calomnii. Părerea mea și a partidului meu a fost, că până când am încrederea camerei, nu voi pași în fața judecătoriei. Nefiind însă partidele de acord asupra acestui lucru, faptul acesta putea produce conflicte în sânul majorității. Am dat deci afacerea mea judecătoriei. Am fost și eu din capul locului de părerea că astfel de calomnii sistematice trebuie date judecării. Dispun de soarta mea privată, dar nu pot să expui scaunul de ministru ori-cărei întâmplări. (Așa-i!) Am hotărît să-mi dau dimisia, pe care am remis-o dlui prim-ministru. Am făcut tot ce mi-a putut cere țara și partidul meu. Plec și duc cu mine credința (nestrămutată în principiile kossuthiste. (Aplauze prelungite). Duc în acelaș timp și principiile mele expuse în programul meu de ministru, la care voi ținea cu credință nestrămutată. (Aplauze). Mă retrag iarăși pe banca deputaților, dar acolo le voi apăra pe amândouă. (Aplauze). Vă rog dlor deputați să luați act. (Aplauze prelungite și des repetate. Ministrul părăsește sala de ședințe).

Hoitsy Pál citește moțiunea adoptată ieri de partidul kossuthist. Moțiunea spune că partidul regretă plecarea lui Polónyi. Polónyi a lucrat timp de 30 ani pentru partid și pentru ideile kossuthiste și regretăm plecarea lui.

Apropriația:

Discursul lui Juriga.

Ferdinand Juriga: Partidul nostru nu a votat budgetul cu atât mai puțin vom vota apropriația. Impărțirea dărilor este nedreaptă. Dările

sunt plătite nu de clasa cultă, ci de popor. Cere progresivitatea dărilor. Vorbește în interesul celor săraci, celor asupriți și umiliți. Avem atâția schiopi, orbi, ologi...

Sokoly Tamás: Și trădători! (Sgomot.)

Ferdinand Juriga: Sărăcia claselor de jos a crescut într'un mod înspăimântător. Emigrările au ajuns o adevărată catastrofă. Toți indivizii adulți și toate brațele muncitoare părăsesc țara plecând spre America. Emigrarea este cu mult mai mare decât se crede, căci pleacă de trei ori atâția oameni, decât se înregistrează în statistica oficială. Din comuna mea natală au plecat 1600 de oameni.

Förster Ottó: Măcar de ar pleca toți!

Ferdinand Juriga: Cauza emigrării este împărțirea nedreaptă a proprietății de pământ. Marea proprietate îmbrățișează și înghite tot mai mult mica proprietate rurală. Cere stabilirea în lege a unui maximum de proprietate de pământ. Cine nu are pământ, cine nu are drepturi, nu are nici patrie! Patria este acolo unde-ți-e și traiul. (Mare sgomot). Cere desființarea marilor proprietăți de mână moartă. Trebuie să se împărțească pământurile acestea între micii proprietari. În țara aceasta numai ungurul are autonomie, iar românul, slovacul, neamțul, sârbul nu are. (Mare sgomot. Strigăte: La ordine! La ordine!)

Președintele (sunând): Vă rog să fiți liniștiți! (Glasul președintelui perzându-se în sgomot, Juriga vorbește înainte). Când eu vorbesc dle deputat aveți să tăceți! În sgomot am auzit că ai zis, că în țara aceasta ungurul are singur guvern (kormányzat).

Ferdinand Juriga: Am zis *autonomie*. (önkormányzat) (Președintele se așază iarăși în scaun văzându-și greșala). Boerul, surtucarul în țara asta singur dreptate. Țăranul nu are drepturi. Dacă mergi cu trenul vezi că tot al doilea călător are bilet gratis sau redus, în vreme ce țăranul merge pe clasa a III-a și plătește biletul întreg. (Răsete).

Molnár Jenő: Tu nu mergi cu bilet gratis?

Ferdinand Juriga: Ba da, dar ce să fac? (Răsete). Cunosc un caz când un funcționar a bătut pe o femeie, încât i-a sărit o măsea din gură. Țăranul român, slovac, neamț, sârb, nu știe limba ungurească. Cum să înțeleagă astfel limba autorităților, cari sunt cu orice preț ungurești. (Sgomot). Țăranul nu găsește dreptate în fața *judecătoriei*, căci surtucarul are totdeauna dreptate.

Președintele (sunând): Vă rog să nu atacați judecătorii Ungariei. Ei nu judecă după poziția socială a părților. Pentru cuvintele acestea vă chem la ordine! (Aplause).

Ferdinand Juriga: Naționalitățile sunt privilegiate la judecătoria...

Președintele (sunând): Văd că atacați iarăși judecătorii. Dacă le mai atacați vă voi retrage cuvântul. (Aplause prelungite).

Ferdinand Juriga: Totdeauna când vă apasă vre-un rău, când aveți vre-o durere, vă răsbunați năcazul asupra noastră, a naționalităților! Nicăiri nu au fost aduse atâtea condamnări, atâtea întemnițări, pedepse și amende ca acum în contra noastră. Aceasta a avut darul de a ne trezi și mai mult. Poporul înțelege pretutindeni, că goana aceasta, este îndreptată împotriva lui. Până și cei mai șovăitori și cei mai nehotărâți se trezesc și se desmoresc din somnul lor! (Mare sgomot). Și eu am fost condamnat pe nedreptul... (Sgomot enorm). O astfel de osândă, ca și ceea ce mi-s'a dictat mie, face mai mult pentru deșteptarea poporului meu decât zece Iuriga (Sgomot enorm).

Președintele: Iți retrag cuvântul!

Discursul lui Vajda-Voevod.

Vajda-Voevod: Vorbește despre retragerea ministrului de justiție. Nici odată vr'un ministru n'a persecutat naționalitățile și pe socialiști, ca Polónyi.

Oratorul povestește întâmplările de dinaintea demisiei lui Polónyi. Nu înțeleg — zice — de ce Polónyi pleacă fără motivare în vreme ce ceilalți ministri rămân. S'a zis, că guvernul coaliției este o salbă de mărgele. Din salba aceasta a căzut mărgeaua cea neagră, care era cea mai frumoasă. Oratorul arată atitudinea naționalităților față de guvern. El arată, că persecuțiile pe care le îndură naționalitățile din partea claselor privilegiate amintesc stările rusești.

Nagy G.: Asta e o obrăznicie!

Președintele îl chiamă pe Nagy la ordine.

Nagy György: Am zis numai referitor la Vajda.

Vajda-Voevod: Arată prigonirile, pe care le îndură naționalitățile.

O voce: Ești un demagog.

Vajda-Voevod: Ori-cine apelează la popor este un demagog. Kossuth a fost cel mai mare demagog.

Markos Gyula: Asta încă e o obrăznicie!

Vajda-Voevod: Tatăl actualului ministru de interne Andrassy Gyula a fost unul dintre cei mai mari agitatori. Oratorul polemizează cu faimosul discurs al ministrului de interne, zeflemizându-l într'un mod zdrobitor. Ministrul a zis, că va prigonii pe agitatori, dar iubește poporul. Atunci de ce a trimis 600 de jandarmi la Bocșa? Oare ar îndrăzni ministrul să-i trimită la Hajdu-Böszörmény? (Zgomot mare). Oameni politici ca Markos Gyula și Hock János ar dori să puie funia de gâtul românilor din Ardeal.

Markos Gy.: Funia se cuvine acelor nelegiuți!

Președintele roagă pe Markos să fie liniștit.

Vajda-Voevod: Citează articolul »Calvarul« din »Tribuna«, arătând pedepsele, ce s'au dat în cei din urmă 10 ani în contra noastră. Mulți unguri ar dori să stârpească pe toți românii. Amintește o vorbă de-a lui Cogălniceanu, căruia un om politic i-a spus odată, că toți ovreii ar trebui aruncați în Dunăre. Cogălniceanu i-a răspuns: »atunci dacă rămâne o singură pereche, totuși va repara catastrofa aceasta«.

Tot așa dacă ați ucide jumătate din români, cealaltă jumătate ar repara lacuna aceasta într'o singură noapte (ilaritate).

Prigonirile pe care guvernul acesta le-a pornit contra noastră, nu ne vor slăbi, nu ne vor înfrica, ci ne vor oțeli și îndărji mai mult.

Totdeauna vom propovădui poporului ideile noastre și isbânda finală trebuie să fie a noastră.

Am arătat unor țărani felul cum ne asupriți, iar ei mi-au răspuns: »Vom ținea minte!« Respinge proiectul. (Aplause pe băncile naționalităților).

(10 minute pauză.)

După pauză a vorbit:

Hock János, polemizând cu Vajda spune că el n'a spus vorba despre funie.

Vajda-Voevod își exprimă bucuria că Hock, se căiește de cuvintele sale.

Hock János: Constat, că dta ai mințit!
Președintele chiamă pe Hock la ordine.

Vajda-Voevod: Citează un discurs mai vechi al lui Hock unde acesta pomeneste despre o fabrică de funii, care trebuie făcută pe seama noastră.

Discursul ministrului Kossuth.

Kossuth Ferencz: Aud din mai multe părți, că naționalitățile sunt altfel tratate decât ceilalți cetățeni. Poporul îl iubește pe el, ca pe reprezentantul partidului kossuthist. Are dovezi despre aceasta. Dorește, ca în țara aceasta fie-care popor să fie fericit, fără osebite de naționalitate El polemizează mai departe cu Bathányi.

Contele **Bathányi** răspunde spunând, că n'a vrut să atace pe Kossuth.

Discursul ministrului președinte.

Ministrul președinte Wekerle Sándor: Spune că Naționalitățile au prelungit discuția fără a aduce vr'un argument nou. Guvernul aprobă politica lui Andrassy față de naționalitățile. (Aplause). Vrem înțelegere cu naționalitățile pe baza echității reciproce. (Aplause). Respinge acuza, că guvernul ar fi reacționar. (Aplause). Naționalitățile tem libertatea presei.

Nimeni nu vrea să zdrobiască aceasta garanție a Constituției noastre. Reformele cari dorește să le facă nu ating libertatea presei. Vlad a vorbit despre decăderea morală. Ministrul justiției însă a purces pe cale judecătorească pentru a se curăți de acuzele nedrepte ce îi s'au adus. Guvernul vrea cărețenia moravurilor publice.

A vorbit pe urmă despre reforma electorală și a încheiat zicând, că guvernul vrea înălțarea economică și culturală a țării (Aplause prelungite).

Președintele ridică ședința la două ore.

SITUAȚIA.

— Prin telefon. —

Noul ministru.

Cu ziua de eri pare că s'au împăcat lucrurile: Polónyi ori cu câtă putere s'a ținut de spatele scaunului ministerial, în cele din urmă a fost silit să plece... Cade jertfă rușinei de a fi avut în Viena spioană pe ovreica baronesă Roza Schönberger, draguța atâtor domni mari.

Acum nou e: *cine are să fie ministru?* Este aproape sigur, că va fi numit Günther Antal, secretarul de stat, iar după secretariat aleargă ovreii Visontai Soma și Nagy Emil.

Obstrucție în dieta Croată.

Obstrucția în dieta croată continuă. Ieri s'au petrecut scene nemai pomenit de scandaloase. Partidele coaliției dela putere, au început să termine discuția proiectului de mesagiu, cerând o ședință de noapte.

După orele 12 deputații opoziției au cerut închiderea discuției, deoarece ziua a eșpirat.

Președintele neadmițând aceasta s'a iscat un scandal enorm.

Opoziția a început să fluere să cânte și să strige. Ședința s'a încheiat la orele 3. Astăzi deschizându-se ședința din nou, președintele a propus dietei să-și exprime regretele pentru purtarea opoziției din ședința precedentă. Opoziția a protestat, afirmând că ședința trecută nu s'a isprăvit, de oarece a fost în aceeași zi și regulamentul nu admite astfel de propuneri, decât numai în ședința următoare.

Scenele turbulente și scandaloase s'au repetat. Să afirmă, că dacă obstrucția nu va înceta, Dieta va fi ajurnată și eventual chiar disolvată.

Nou secretar de stat.

Va fi Meskó Pál.

Sociale.

Un curent nesănătos. De câte ori stau și mă gândesc, ce greșală nespuse de mare am luat-o drept adevăr, de a mă face cărturar, totdeauna îmi vine în minte o expresie ciudată prin forma ei, dar foarte dreaptă, o revoltă plină de sinceritate a sufletului poporului nostru, care zice: *Hoții ai mari nu-s în codru, ci-s în căntălării.* Să nu judecăm acest adevăr sub forma lui retorică, ci să căutăm a pătrunde în subtilitățile pe care înțelepciunea țaranului nostru le învăluie totdeauna în zicerile sale.

Fiecare om, care face parte din societate trebuie să aibă o direcție activă, un teren de muncă și de dezvoltare a forțelor lui intelectuale ori fizice, pentruca aceste frământări ale vieții să-i asigure un loc stimat în rândul lumii. Muncind pentru sine fiecare individ, în mod indirect contribuie la înaintarea masei întregi de oameni și-și creează astfel o situație indispensabilă avântului cultural și economic.

Activitatea aceasta individuală trebuie prinsă după un anumit sistem.

La popoarele mari munca individuală a fost împărțită spontan. La aceste popoare, unde cei doi factori mari ai existenței omenești, *cultura intelectuală și economia națională* și-au ajuns apogeul, n'a necesitat o diviziune a muncii impuse de elemente mai puternice, mai cu autoritate, cum e. d. e. cazul la noi — și despre aceasta voi să vorbesc în cele ce urmează — ci această diviziune s'a creat dela sine, fiecare individ având deplina libertate de a-și alege felul său de ocupație.

Cu totul altfel stă lucrul la noi. Poporul nostru în urma împrejurărilor politice n'a dat semne de viață independentă, decât de vr'o câteva decenii. Atmosfera mai curată și libertatea mișcărilor lui a făcut, ca el să se gândească la realizarea unui început de viață nouă, care să redeștepte în inima lui conștiința națională amorfă de prigonirile streinilor și să-și cheltuiască surplusul de gândire și muncă în exoperarea unui teren comun de activitate economică, care mai târziu să-l afirme pe harta Europei cu un colorit propriu lui.

Ce s'a făcut?

Cei câțiva cărturari, pe cari îi aveam au făcut — era și foarte natural — primul pas în dezvoltarea culturală zidindu-ne școli și îndemnând lumea, de a le cerceta cât mai mulți.

Am urmat staturile înțelepte ale moșilor noștri, sfaturi, cari ne-au fost foarte folositoare și cari ne-au ridicat la nivelul cultural, la care ne aflăm astăzi.

Acest scop odată realizat, trebuia să ne gândim, **că mai duc și alte drumuri la Roma și că mergând toți pe același drum ne împulzim și ne creăm un mers dificil.**

Al doilea refugiu al nostru, care incontestabil ne-ar fi adus cele mai mari foloase — nu e târziu acuma, dar va fi târziu peste câțiva ani! — ar fi economia noastră națională, pe care am neglijat-o cu o întunecată nepăsare, pentru care n'am cheltuit un dram din energia noastră, ci abuzând de sfaturile foarte rău înțelese ale bătrânilor noștri, ne-am făcut cu toții *domni* și astăzi stăm cu mâinile în buzunar în așteptarea vr'unui biet țaran, pe care-l stoarcem în schimbul vr'unui serviciu, de multe-ori rău, care i-l facem pentru a putea trăi. Altcum murim de foame.

Nu aceasta a înțeles-o un Aron Pumnul un George Lazar, un Șaguna! Nu! Ei ne-au dat școala, ne-au servit primelor noastre necesități în dezvoltarea culturală.

A doua mare idee, pe care trebuie noi s'o destrămăm din cea dintâi e *cultura economică*.

Pe acest teren am făcut prea puțin.

E vremea, ca conducătorii neamului să poarte în grija lor începutul unei epoci nouă de viață economică și să îndemne țărănimea să-și dea copiii la meșteșug. Avem destui domni.

Am înaintea mea »Țara noastră« dela Sibiu cu un articol foarte bine scris împotriva acestui curent, devenit nesănătos.

Cețiți-1!

NOUTĂȚI.

ARAD, 1 Februarie 1907.

Vremea începe să-și ia iarăși temperatura normală a unui început de Februarie. În multe părți a nins cu atâta intensitate încât s'au întrerupt mijloacele de comunicație.

— **Știre redacțională.** Dl. *Petru E. Papp*, care a stat mai bine de un an de zile în redacția noastră, aducând cele mai bune și devotate servicii ziarului, cu ziua de azi se retrage chemat la cariera preoției, căreia s'a devotat.

Îi mulțumim călduros pentru interesul ce l'a purtat ziarului nostru și-i urăm succes în noua sa carieră.

— **Starea boalei drului Lueger s'a îmbunătățit.** Pulsul e regulat și temperatura scăzută.

— **Congresul din Carloviț.** Din ședința de ieri a congresului bisericesc sârbesc, s'a luat hotărârea, că mitropolitul să editeze o singură foaie oficioasă unitară și plata profesorilor dela liceele autonome sârbe din Carloviț și Neoplanta să se fixeze după o singură normă. Proxima ședință se va ține astăzi.

— **Felicități imperiale.** M. S. Monarhul nostru a felicitat telegrafic pe împăratul Germaniei cu ocazia zilei nașterii acestuia și i-a transmis totodată sentimentele Sale de mulțumire față de rezultatul noilor alegeri.

Împăratul Wilhelm și-a exprimat recunoștința Sa în cuvinte foarte călduroase față de cancelarul Bülow pentru reușita alegerilor și speră, că balotajile încă se vor fini cu un rezultat favorabil.

— **Grevă de culegători în Sibiu.** Am dat ieri știrea, că revista »Luceafărul« nu va putea apare de astădată la timp din cauza grevei culegătorilor în atelierul Krafft. După-cum ni-se anunță din Sibiu, greva culegătorilor a izbucnit la toate tipografiile, afară de cea archidiecezană. Ziarul »Sieb. Detsch. T.« ne vine de două zile pe o foaie volantă — litografată. În urma încăpăținării patronilor, greva poate să dăinuiească mai multe zile.

— **Aprobare, ministerială, ori nu.** Deși în gazetele jidovești-maghiare e scris, că Tămășda i poate da lecțiune chiar și Parisului în privința hotărârilor sănătoase ce le aduce reprezentanța pentru binele și înaintarea spre bine a sătenilor; deși subscrișul în petiția adresată către reprezentanță numai de ordinațiunea ministerială (de interne) din anul 1904. Nr. 21534 p. III m'am folosit, în urmarea căreia — fiind ordinațiune — am luat ca de sigur, că cuvântul trup se va face și hotărârea va fi aprobată; deși știm și cu durere vedem, că alcoolul ca beutură veninoasă strică foarte mult sănătății ori și cărui om, dar mai vartos plugarului sărac, pe masa căruia zile, săptămâni și luni întregi nu mai vezi altă nimic, decât pâne și pâne uscată și fiertură slabă, cu toate astea dlui ministru i-a plăcut a nu aproba hotărârea reprezentanței comunale, făcând voie și lucrând și pe mai departe în interesul jidănilor. Homo homini lupus! *Alexandru Vașiadi*, paroh.

— **Nu le trebuie — Tribuna!** În micul centru *Buteni*, orașelul românesc dela nord-ostul comitatului nostru, există o casină evreo-maghiară, care numără 68 de membri. Intre acești 68 sunt — nu spre o mare cinste a lor—și 11 Români. Că ce caută acești 11 Români, între perciunații și șovinistii pripășii pe acolo, la asta ni-ar ști ei răspunde. Destul, că după ce, pe cum se vede, se simt bine în atmosfera casinei ovreești, ne vine acum o interesantă dovadă despre considerația de care se bucură în sinul casinei. De ani de zile, se abona la Casină și o foaie românească, pe seama românilor, natural. Fiind și din comitat, au abonat »Tribuna«. Anul acesta comitetul a hotărât să nu mai aboneze nici o foaie românească. La aceasta cei 11 români s'au îmbărbătat și ei și au solicitat, într'o ședință cerută de dânsii, ca să se aboneze și mai departe foaie românească. Comitetul, compus curat din jidovi și unguri, s'a arătat gata

să le împlinescă voința, să le aboneze adevărată foaie românească, cu o condiție însă: **ca aceea să nu fie »Tribuna«.**

— Aveți o foaie și în Budapesta — a zis jidanul Dr. Fekete — pe aceea o primim. »Tribuna« nu ne trebuie!

Bravii români, veseli că totuși au triumfat, au primit foaia din Budapesta.

Atâta rău! Fapta ovreilor din Buteni este un atestat pentru noi, cu care avem dreptul să ne mândrim.

— **Casina națională din Budapesta** care există de 81 de ani și este cuibul celor ce stăpânesc azi țara, adică a magnaților, are o avere de 2.075.455 coroane. Bugetul ei anual este de 294.454 coroane venituri, iar cheltueli 276.230... Mai mult de cât ori care diecesă românească!

— **Adunarea regnicolară a funcționarilor dela căile ferate în Brașov.** Proxima adunare generală a impiegaților dela căile ferate ungare se va ține la 19 Mai în Brașov.

— **Rectificare.** În numărul de ieri al ziarului nostru s'a strecurat o esențială eroare de tipar. Pe pagina 4, coloana întâie rândul 31 din jos, cuvântul *iritat* — să se rectifice — *cit.*

— **Studentii sârbi în Budapesta.** Șasesprezece studenți ai facultății juridice din Belgrad au plecat la Pesta să studieze relațiile în penitenciarele de acolo. Au fost conduși de profesorul universitar Bozsidar Marcovici și secretarul Szociszláv Joanovics.

Făceau mai bine sârbii dacă se adresau redacțiilor noastre, unde guvernele au o mulțime de *robi* cu destulă experiență în afaceri de acest soi, pentru a le da detalii cât se poate de precise.

— **Tolstoi bolnav.** Bătrânul scriitor rus, contele Leon Tolstoi după știrile ce sosesc din Jasnaja-Poiana s'a îmbolnăvit din nou. Frigurile, cari îl neliniștesc încontinuu l'au slăbit, așa încât e temere de o catastrofă.

— **Ziarul »N. Fr. Presse«** reproduce în extenso vorbirea primarului Cantacuzino în Camera română, care a luat hotărârea să espedieze dlui Lueger o telegramă de mulțumire pentru călduroasa primire ce s'a făcut deputațiunei române.

— **Hoție.** La institutul de credit din Teremia-mare, niște hoți, de urma cărora încă nu s'a dat au făcut spargere, ducând cu ei cele 7 mii cor., ce le-au găsit în cassa wertheimiană. Hoții au intrat întâiu în casa văduvei dr. Ehrling și au furat de acolo perne și haine. Acestea le-au dus la institut, au astupat cu ele ferestrele și le-au așezat sub cassa wertheimiană ca să nu se audă zgomotul afară. Astfel s'a întâmplat că nimeni n'a auzit despre cele ce se petrec la institut, deși vecinii încă nu erau culcați, când s'a făcut hoția.

— **Ultima expediție a Prințului de Monaco la polul nordic,** pornită în anul trecut împreună cu 80 de învățați și marinari aparținând la nouă naționalități deosebite, a avut rezultate uimitoare.

Cele două corăbii, »Principesa Alice« și »Owedfiord« care duceau pe exploatare au înaintat 1600 de mile englezești către pol și au pătruns cu cutezanță un interior necercetat până astăzi.

Șapte norvegieni și un francez au cutreerat cu sănii trase de câni 26 de zile ținuturile ghețoase făcând cercetări geodetice în munții Nord-vestului.

Rezultatele au fost satisfăcătoare. S'a întocmit o hartă complectă a ținutului arctic, acoperit de un șir întreg de gheceri.

S'au lansat baloane în scopul cercetărilor meteorologice, cari au ajuns înălțimea de 90.000 de picioare. Claritatea aerului oterea posibilitatea de a zări cu ochiul liber unele din aceste baloane, până la o distanță de 125 de mile engleze. Iar oamenii se vedeau la distanța de 64 mile.

Cu ocazia cercetărilor hidografice s'au descoperit munți de gheață de mărimi extraordinare cu o periferie de 1500—1800 de picioare și 60—90 picioare înălțime.

ZIEGLER AGOSTON,
(proprietarul firmei ZIEGLER FERENCZ),
bandajist academic, furnisorul curții regale, atelier de instrumente medicale-chirurgicale — **UJVIDEK.**

Pregătesc tot felul de instrumente medicale și de chirurg, mâni, picioare artificiale, preparate ortopedice, corsete, clistire, irigatore, injectoare pentru organele sexuale femeiești; cearșafuri de pat de gumă pentru copii și lăuze, perini cu aer comprimat, oale de noapte pentru bolnavi, mașini electrice, în sfârșit tot de ce au trebuință bolnavii, medicii, moașele, friseurii să capătă la mine cu prețurile cele mai ieftine.

La dorință trimitem prețuri curente franco și gratis.

Invățații au avut ocazia să-și completeze volumul lor de știință și cu documente noi din această lume așa de puțin cunoscută.

S'au făcut experimente asupra naturii sângelui animalelor polare, iar pictorul Tinayre ne-a apropiat curiozitățile înghețului prin picturi, cari poartă cel mai viu interes.

— **Un monstru.** Rudolf Schröder, matroz în Orșova, care a atentat la pudoarea unei fetițe de 7 ani numită Verona Gerdan, a fost osândit de tribunalul din Caransebeș la 7 ani închisoare. Tabla din Timișoara a mărit pedeapsa la 15 ani.

— **Ciuma.** Din Sidney vine știrea, că dela 18 Ianuarie a. c. până astăzi s'au ivit 14 cazuri de ciumă, între cari patru mortale. De asemenea în Kempsey și în Quensland ciuma a făcut mai multe victime. — Autoritățile au luat severe măsuri pentru a împiedeca lățirea boalei și pentru stărpirea ei.

— **Explozie în America.** Din Charleston în statul Virginia ne vine știrea, că o puternică explozie s'a produs în minele de cărbuni din Fayetteville. 80 de mineri au fost îngropați de vii. Nu se știe dacă au fost și români printre ei.

— **Nenorocire.** Din Făgăraș primim știrea, că deputatul Nicolae Șerban, din nebăgare de seamă ar fi călcat cu sania o femeie, care a fost grav rănită și actualmente e în îngrijirea medicilor.

— **Ce fac femeile?** Zilele acestea s'a început la New-York în America un proces monstru pentru omor. Miliardarul Harry Taw apare înaintea juraților, pentru a mărturisi cauza, care l'a îndemnat să tragă șase focuri de revolver asupra arhitectului Stanford Wilite. — În umbra acestei crime stă frumoasa Miss Evelyn, nevasta lui Taw, nepăsătoare și rece ca o... americană, care fusese întreținută arhitectului.

Procesul va dura vr'o două luni. Se știe că în America e introdusă pedeapsa cu moarte prin electricitate. Vom rămâne și noi... americani, dacă tinărul miliardar va ajunge pe scaunul electric. Câte jertfe nu fac femeile!

— **Nu mor porcii** nici nu se îmbolnăvesc dacă se întrebuințează pravul pregătit de farmacistul Kun István din Hajduszovat. De aceea se nu pregete nime a cumpăra acest prav. Mai pe larg între inserate.

Concert, petreceri.

Concert în Timiș-Cuvin. În zilele trecute corul bărbătesc din Timiș-Cuvin a aranjat sub conducerea vrednicului preot local *L. Secoșian* un concert binereșit, ce este cu atât mai îmbucurător, pentru că venitul curat este destinat pentru împodobirea bisericii. — Faptul merită laudă nu numai pentru scopul urmărit, ci și pentru împrejurarea, că corul și harnicul ei conducător, vin acum a doua oară în ajutorul bisericii, care cu multe greutate s'a putut ridica aici în marea această sârbească, și aceste 400 cor., ce s'au pus din nou la dispoziția bisericii dovedesc, că prin stăruință multe se pot ajunge chiar și în mijlocul străinilor.

Cu părere de rău trebuie să luăm însă notă despre abținerea dela orice activitate a ambilor învățători români, pe când puteam aștepta și dela ei cel puțin o mică colaborare, având drept pildă pe tovarășii lor sârbi, cari umăr la umăr conlucra cu frații lor, până când ai noștri îi vedem concertând la jidano-maghiari, cântând hore kuruczești. Asemenea fapte nu pot întări poporul spre a-și pune încrederea în fruntașii săi, și poziția de a fi învățător comunal, nu îndreptățește de a-și întoarce spatele neamului lor. — n. — n.

În Vasad comitatul Bihorului, învățătorul Emanuil Pop, a aranjat cu elevii din clasele primare un concert popular a doua zi de Crăciun. Astfel de petreceri fiind cât se poate de instructive mai ales în părțile coplesite de streini, cu o limbă îmbibată de maghiarizme, recomandăm tuturor dascălilor cu dragoste de neam.

Invitare la petrecerea de dans, ce o aranjază »Reuniunea femeilor rom. gr.-or. din Făgăraș și jur«, Duminecă, în 10 Februarie 1907 st. n.

BIBLIOGRAFIE.

»Pentru copii cei buni« este titlul volumului scris de d-șoara *Augusta Rubescu*, talentata noastră literată. Volumul,

foarte frumos executat și cu ilustrațiuni, cuprinde o mulțime de povestiri pentru copii de școală, tot piese amuzante, hazlii și mai presus de toate moralizatoare, proprii pentru formarea caracterului. Recomandăm această carte tuturor părinților și învățătorilor. Un volum, legat, costă numai 65 cruceri, trimis cu posta. Comande de cel puțin 10 exemplare, se socotesc cu 1 coroană. Se pot comanda la administrația »Tribunei«.

Dela judecătorii și tribunale.

Procesul de presă al lui Polónyi. Precum se vede, vreau să isprăvesc cât mai îngrabă afacerea ministrului de justiție. De abia ieri s'au înaintat actele judelei de instrucție Ruttkay și astăzi acesta a și citat pe redactorul responsabil al ziarului »A nap«, Braun Sándor, pentru a-i lua interogatorul relativ la articolul »Vádat emelek« (Ridic acuză), scris de deputatul Lengyel Zoltán. Contra acestuia se va cere revocarea dreptului de imunitate în parlament pentru a putea fi dat judecâței. Probabil că aceasta revocare va fi prezentată cât mai curând adunării deputaților și pe urmă va urma interogatorul, unde Lengyel va trebui să-și înainteze probele.

Economie.

Bilanțe. Publicăm în numărul de față bilanțul institutului »Murășanul« din Maria-Radna. Institutul fondat cu 80.000 cor. capital de acții, după o gestiune de 9 ani, încheie la active cu suma 650.443-81. Depozite spre fructificare 269.288-15. Fondul de rezervă 25.828-61. Venitul curat 18.575-42. Adunarea generală este convocată pe 17 Februarie c. Președintele institutului este fruntașul român *Mihail Veliciu*. Președinte al direcțiunii *P. Givulescu*, protopop, al comitetului de supraveghere; *Sava Raicu*, secretarul »Victoriei«. Director executiv: *Ioan Tuducescu*, comptabil: *Gregoriu Micula*.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Raport telefonic al »Tribunei«. —

Budapesta, 31 Ianuarie 1907.

INCHEEREA la 12 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907 (50—klg.)	7-42—7-43
Secară pe Aprilie 1907	6-73—6-74
Orz pe 1907	7-36—7-37
Cucuruz pe Maiu 1907	5-18—5-19
Grâu pe Octomb. 1907	7-77—7-78

INCHEEREA la 5 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907.	7-42—7-43
Secară pe Aprilie 1907	6-73—6-74
Ovăs pe Aprilie 1907	7-36—7-37
Cucuruz pe 1907	5-19—5-20
Grâu pe Octomb. 1907	7-77—7-78

II. Producte.

— Prețurile socotite după 100 kgr. și în bani gata. —

Unsoare de porc	143—144—
Slănină	110—111—
Prune uscate de Bosnia 26-50	26-50—17-50
Pezmet de prune	42—43—

III. Târgul de porci Kőbánya.

(Raportul halei comerciale din Budapesta—Kőbánya)

Prețuri de porci grași: Porci ungari de prima calitate: Bătrâni, grei (părechea peste 400 kilg.) — fil. Tineri, grei (părechea peste 320 kilg.) 126 — 127 fil. Tineri mijleci (părechea 250 — 320 kilg.) 128 — 129 fil. Tineri ușori (părechea până la 250 kilg.) 128 — 129 fil.

Piața din Arad.

Cursul spiritului.

Spirit rafinat en gros	158
« « « detail	160
Spirit brut en gros	156
« « « detail	158
Lături uscate per kilg.	15

Bursa de bucate din Timișoara.

Timișoara 31 Ianuarie.

Grâu 75 kil. 6-30—6-40, 76 kil. 6-40—6-50, 77 kil. 6-50—6-55, 78 kil. 6-60—6-65. Secară (marfă mercantilă) 75—76 kil. 6-30—6-35. Secară 5-60—5-70. Orz 5-60—5-70. Ovăs 6-40—6-50. Cucuruz 4-40—4-45.

Poșta Administrației.

Nicolae Vârșendan, Kuvin. Am primit 2 cor. ca abonament până la 1 Ianuarie 1907.

George Bradin alui Vasile, Kuvin. Am primit 2 cor. ca abonament până la 1 Ianuarie 1907.

Nr. ab. 1217. Un anunț mai mic costă de 3 ori 3 cor.

Nica Suciului Nica. Cuvin. Am primit 2 cor. ca abonament până la 1 Iulie 1907.

Alexandru D. Galdau. Ponorel. Am primit 3 cor. până 1 Octombrie 1907.

Ioan Sărăndan. Sajtény. Am primit 2 cor. ca abonament pe I sem. 1907.

Constantin David. Vinyest. Am primit 4 cor. ca abonament pe 1907.

Mileta Morovan. K-Gáj. Da pe 1906 e achitat abonamentul.

Vasile Beleş. K. Am primit 12 cor. ca abonament pe I sem. 1907.

S. R. M. în M. Am primit 7 cor., ca abonament până la 1 Martie 1907.

Bucur Miu. Komoriște. Am primit 6 coroane și anume 3 coroane pentru »Tribuna« până la 1 Octombrie 1907 și 3 coroane am dat adm. foaiei »Pipăruș« pe 1/2 de an.

Ioan C. Muntean. Nădlac. Am primit 4 cor. ca abonament până la 1 Iulie 1907.

Văsilie Crăciun. Szerb Csanád. Am primit 1 cor. pe I Quart 1907.

Ioșif Popovici. B. Monostor. Am primit 2 cor. ca abonament pe II sem. 1906.

Elia Iana, Racașdia. Am primit 2 cor. ca abonament pe I sem. 1907.

Mitru Vanu lui Mitru, Kuvin. Am primit 2 coroane, ca abonament până la 1 Iulie 1907.

»Plugarul« Kákova. Abonamentul e plătit până la 15 Februarie 1907.

Nicolae Fălcușan, Sinteia. Am primit 4 cor. ca abonament până la 1 Iulie 1907. Ziarul de aici se expediază regulat. Caută la poștă.

Ioan Cosma, Pancota. Din suma primită de 4 cor. am computat 2 cor. D-Tale și 2 cor. lui Teodor Stepan, ca abonament până la 1 Iulie 1907.

Nicolae Stoicu, comers. R. Szt. Mihály. Am primit 2 cor. ca abonament până la 1 Iulie 1907.

Andrei Avram, Binis. Am primit 1 cor. ca abonament pe I Quart 1907.

Ioan Magdu, Gyula. Bani pentru calendare i-am primit, dar în Arad nu se găesc, au trecut toate. Vă trimitem banii îndărăt.

Giuca Botean, Csernegyház. Vă rugăm să ne trimiteți 2 coroane pentru publicațiuni.

Ofert de căsătorie.

Un notar cercual, român de naționalitate, cu venite frumoase într'un cerc curat românesc și cu o avere proprie de circa 15.000 cor., în etate de 37 ani, dorește a se căsători cu o domnișoară română, cu o bună creștere, dela sate, care știe vorbi și unguerește și are o avere corăspunzătoare. Zestrea însă poate fi înlocuită prin calități corporale și sufletești. Eventual ofert, la care se va alătura și fotografia, să se trimită pe adresa: »Serios«, Brád, (Hunyad m.) Poste restante. Fotografia se retrimite sub discrețiune deplină.

ANUNȚ.

Se află de vânzare în comuna noastră

O mașină de lăptărie cu mașină de făcut unt.

Deslușiri se pot căpăta dela **Giuca Botean**, Csernegyháza u. p. Gyarmata.

Află aplicare momentană în tipografia „Tribunei“

Doi culegători buni.

Scăparea familiei.

Inscripțiunea de sus într'adevăr o merită

„Picăturile rusești“

ce se preparează în farmacia dlui Vasilie Mijnescu din Melencze.

Sunt un mijloc nentrețut și excelent contra durerilor interne, de stomac, mistuire, materiță și intestinale.

În timpul cel mai scurt dispar durerile amintite; lucră într'un mod binefacător contra sgarciurilor, vânturilor (colică) și diarhoie; delatură greața și neplăcerile provenite în urma stricării stomacului și din răceală; liniștește greața și face apetit; delatură respirațiunea grea, în lipsă extremă potolește tusa și ajută la desfacerea flegmei; pusă pe puțină vată la dinții găuroși ușorează durerea.

Prețul 1 cor. 60 bani (80 cruceri).

Dacă se trimite înainte 2 cor., medicamentul se expedează francat.

„Picăturile rusești“ veritabile se pot căpăta numai în farmacia d-lui Vasilie Mijnescu în Melencze, (comitatul Torontal).

Inoie estravagantă

LA CUSUTUL DE HAINE

St. Doamnă!

Înainte de Ți-ai coase haine, fă o încercare la mine, Voi arăta onoratului public de dame, că pe lângă preț ieftin, încă se poate săvârși lucru cu gust, elegant și fin.

Cusutul:

Unui fason întreg	5 fl.
Un costum	7 fl.
Costum negligé	2 fl.
Blous	2 fl.

Cu deosebită stimă:

ÖZV. PERIN MIRONNÉ,

strada Kossuth nr. 68.

Expositură în Toracul-mic.

Filiată în Buziaș.

„TIMIȘIANA“

institut de credit și economii
societate pe acții în Timișoara.

Anul întemeierii 1885. : : : Depuneri : : Cor. 2.000.000.
Capital de fond Cor. 560.000. Fond de rezervă Cor. 150.000.

Primește depuneri spre fructificare și deponenților 4½%, după depuneri peste 20000 cor. cu abdicere de 90 zile 5% interese netto. Darea de venit după capitalele depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 5000 cor. se pot ridica și se plătesc fără abdicere. Depuneri și ridicări se pot face pe cale postală. și se expedează franco.

Escomptează cambii cu 6%—8% interese.

Tot asemenea, acordă credite hipotecare precum și amortizaționale în modul cel mai culant.

Direcțiunea institutului.

Asigurări contra focului: case, bucate, mobile, vestimente, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCEI GENERALE DE ASIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSYLVANIA“

primește oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichis, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timș și Torontal, — și le efectuează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitale cu termen flos, rente, zestre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă dela 50—500 cor. se plătesc la moment în ziua morții întemplate;
2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobile, mărfuri, produse de câmp ș. a.;
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine, rocvizite ș. a. prin spargere;
4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, cucuruz, orș, viă (vicoa), plante industriale: cânepă, in, himeș, nutrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cercuale mai în fiecare comună și direct prin

Agentura principală „TRANSYLVANIA“ în Aa

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

Asigurați contra grindinei: cucuruzul, grâul, secăra, ovézul și toată economia!

Telefon 101.

Telefon 101.

Kovács és Polgár

● LUGOS ●

Fabrică de ciment, întreprindere de zidiri de beton și beton de fer.

Fabrica lângă gară. Birou: strada Ilona 2.

Fabrică și ține în magazin

țevi de ciment în toată mărimea pentru traverze, poduri și canale; mai departe șghiaburi (vălai) de ciment de fer pentru comune, domii și particulari, trepte de peatră artificială, ciment și imitație de marmoră, stâlpi pentru garduri de beton, plăci de ciment simple și de lux.

Primește ori-ce fel de lucrări de lucrări de beton, beton de fer și lucrări de asfalt, mai departe corpișuri à la Erernit și tot felul de lucrări de pavagiu.

Ține în magazin, vinde en gros și cu detail:

Ciment portland și roman de Beocsini, var, gips, trestie de stucatură, cătran, carbolineum, cărămizi și material rezistentă focului, praf de ciment etc.

La dorință servește cu planuri și preliminarium.

„Mureșanul“ institut de credit și economii în Maria-Radna.

CONVOCARE.

Onorații acționari ai institutului de credit și economii „Mureșanul“ sunt convocați prin aceasta la a

IX-a adunare generală ordinară

ce se va ține în Maria-Radna **Duminică, în 17 Februarie 1907 n. la 2 oare d. am.** în localul institutului.

OBIECTELE DE PERTRACTARE :

1. Raportul direcțiunii.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Censurarea socioților, steverirea contului bilanțului și celui al profitului și pierderii.
4. Decidere asupra propunerilor direcțiunii și în special asupra

împărțirii profitului curat pe anul de gestiune 1906 și darea absolutului.

5. Alegerea a lor 2 membri în direcțiune.

6. Eventuale propuneri conformate statutelor.
Maria-Radna, la 26 Ianuarie 1907.

Mihaiu Veliciu m. p.,
președinte.

NOTĂ. On. acționari, cari voesc a participa la adunarea generală, sunt rugați a-și depune acțiunile la cassa institutului până la deschiderea adunării generale, eventual la institutele de credit »Albina« în Sibiu și »Victoria« în Arad, până în 15 Februarie 1907.

CONTUL BILANȚ.

Active				Pasive			
Cassa în număr		4319	07	Capital social 400 acții à 200 Cor.	80000		
Cambii de bancă	325,575—			Fond de rezervă	25828	51	
» cu acoper. hipot.	266,294—	591869	—	» » penziune	2506	98	
Credit personal		14373	—	Depuneri spre fructificare	269288	15	
Credit hipotecar		11586	—	Deposit de cassă	1579	17	
Lombard		7504	—	Reescompt	245132	—	
Mobiliar	1,680·67			Dividende neridicate	126	—	
10% amortizare	168·07	1512	60	10% contr. la inter. după depuneri	744	28	
Realități		10860	—	Interese transitoare anticipate	6661	14	
Bon la bănci		20	—	Diverse	2	16	
Diverse conturi debitoare		6020	30	Profit curat	18575	42	
Interese restante		2379	84				
		650443	81		650443	81	

M.-Radna, la 31 Decemvrie 1906.

Ioan Tuducescu m. p.,
director executiv.

Gregoriu Micula m. p.,
comptabil.

DIRECȚIUNEA:

P. Givulescu m. p., **Dr. A. Marta m. p.,** **M. Suciū m. p.,** **Dr. V. Avramescu m. p.,** **I. Vuculescu m. p.,** **Dr. Bradean m. p.,**
președinte.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

M.-Radna, la 27 Ianuarie 1907.

Sava Raicu m. p.,
președinte.

Aurel Saviciu m. p.,

Sever Secula m. p.,

Gregoriu Marienescu m. p.,

Onorată adunare generală!

Conform §-ului 195 al legii comerciale și în conformitate cu statutele institutului »Mureșanul«, avem onoare a raporta, că afacerile institutului de credit și economii »Mureșanul«, în decursul anului 1906 le-am examinat și aflat în ordine. Atât cărțile principale cât auxiliare încheiate la 31 Decembrie 1906 le-am confrontat cu extrasele registrelor institutului cu bilanțul și contul

Maria-Radna, la 27 Ianuarie 1907.

profit și pierderi și confrontându-le din poziție în poziție, le-am aflat în consonanță și exact încheiate.

Pe baza acestora ne alăturăm și noi și vă rugăm să primiți și Dvoastră propunerile direcțiunii, relative la împărțirea profitului curat de C. 18,575·42, rugându-vă totodată, să binevoiți a da atât direcțiunii, cât și comitetului de supraveghiere absolutul pe gestiunea an. 1906.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Sava Raicu m. p.,
președinte.

Aurel Saviciu m. p.

Sever Secula m. p.,

Gregoriu Marienescu m. p.,

De peste săptămână.

— **Știre personală.** Dl. dr. Nicolae Oncu, directorul băncii »Victoria« din Arad și deputat al cercului Iosășel, care a fost cam bolnav în iarnă aceasta, a plecat Mercuri după amiază la Abazia cu doamna, pentru restabilirea sănătății sale.

— **Știre administrațională.** Administrația ziarului »Tribuna« face cunoscut, că pentru a perfecționa administrația ziarului, cu ziua de Marți a mai angajat un administrator: pe dl. *Adrian Micu*. Rugăm pe toți amicii și spriginitorii ziarului »Tribuna« să-i acoarde toată încrederea și să-i îflesnească ori-ce afacere privitoare la bunul mers al ziarului nostru.

— **Aniversare.** În 26 Ianuarie s'au împlinit doi ani de când s'a prăbușit dela putere partidul liberal care stăpânise țara peste treizeci de ani.

Unele ziare kossuthiste înregistrând această zi — istorică, își exprimă bucuria, că după atâta ticăloșie, s'a putut în fine inaugura era nouă, era națională și de prosperare!

Ce ironie să scrii despre aceasta tocmai când prototipul acestei ere, ministrul Polónyi se sbate în chinurile — căderii dela putere și întreaga presă maghiară publică indignată și rușinată amănunte despre felul cum a ajuns coaliția, guvernul național, la putere.

E, la tot cazul, de constatat, că guvernul actual nu-i cu nimic mai bun decât cele de până acum. Cât despre autoritatea sa, ea se macină grozav, așa, că încurând până și cei mai fanatici 48-iști o să vadă ce farsori au fost — eroii!

— **Primarul Vienei bolnav.** Drul Lueger, care a primit cu atâta simpatie delegația municipalității din București se află bolnav în pat. Boala lui a produs vie impresie în toate cercurile politice. Intre multe personaje mari, cari s'au interesat Mercuri după amiază de starea sănătății primarului, a fost și ministru-președinte baronul Beck. Li urăm grabnică însănătoșare marelui filoromân.

— **Proces de presă.** Marți i-s'a înmănat redactorului nostru, dlui *Sever Bocu*, actul de acuză a parchetului din Oradea mare, pentru un articol apărut în nr. 102 din anul trecut sub titlul »*Politica românească*« scris de dl. *Ioan Slavici*.

Articolul, absolut inofenziv, dovedește mai lămurit, că avem de a face cu o prigonire sistematică pusă la cale contra »*Tribunei*«.

Redactorul nostru a făcut recurs, prin avocatul său dr. *Iustin Marșieu*.

— **Societatea pentru fond de teatru român** a distribuit suma de 500 de coroane pentru două piese de teatru. Jumătate din aceasta sumă i-s'a dat poetului nostru din București dlui *St. O. Iosif* pentru o frumoasă traducere în versuri a »*Dragostei cu toane*« de Goethe, foarte potrivită pentru diletanții noștri, iar cealaltă jumătate a primit-o dl. *George Stoica* pentru comedia sa populară »*O ședință comunală*«. Ambele bucăți se vor tipări în biblioteca teatrală a societății.

Pentru eternizarea cântecelor noastre populare societatea a cumpărat pentru suma de 1100 de coroane dela Academia ces. și reg. de științe din Viena un fonograf special brevetat.

— **Burdea — compatibil!** Comisia de incompatibilitate a Dietei a adus hotărâre în chestia de incompatibilitate, anunțată împotriva dlui *Burdea*: l-a declarat compatibil să fie și președinte al comunității de avere, supus controlului fișpanului, și deputat... Se înțelege: deputat guvernamental, că dacă intră în Dietă cu moștenirea dela generalul *Doda*, iute l-ar fi ras onorata comisie, care compusă fiind din bărbați politici, în toate nu fac decât — politică.

— **Nebunii dela Cluj.** De când profesorii universitari scot în Cluj ziarul »*Erdélyi Hiradó*«, d'atunci metropola maghiară ardeleană stă în fruntea tuturor ineptiilor ce apar în presa maghiară. Știm, de pildă, că îndeosebi în contra expoziției din București au dus o campanie violentă, publicând o serie lungă de articoli minciñoși și denunțianți. Seria asta de articoli, autorul *Barna Endre* (care va fi fost înainte *Braun Dolfi*!) i-a scos acum în broșură. Ziarele maghiare înregistrând asta, reproduc pasagiul unde numitul caraghios se laudă că are dovezi grozave despre »*tradarea valahilor cari au fost la București*«. Are sărăcie! Dear aveă numai una, de mult ar fi alarmat lumea și țara... Are apă în loc de creeri!

— **Bucurie ungurească.** O fițuică săcuiască aduce următoarea știre îmbucurătoare pentru șovinisti: În comitatul *Murás-Turda*, la marginea Câmpiei, e o comună românească *Moiș*. Acum o sută de ani locuitorii acestei comune după date istorice erau unguri și acum numai cinci ori șase familii s'au mai păstrat, și acestea însă de abia își mai pricep limba, din cauză că nimenea nu s'au interesat de ei. În timpul din urmă un popă însuflețit a luat conducerea cuibului părăsit și a început cu ajutorul dascălului marea și greaua operă de recucerire. În fie-care *Duminecă* ei pleacă din comuna învecinată *Poca* pentru a ține couferință rătăciților și a-le inspira ideia de naționalitate...

Pe noi nu ne înfrică samavolnicia maghiară. De-or fi de-ai noștri, le poate tot cânta și descânta calvinul din *Poca*, sângele apă nu se face!

— **Contra cui se plâng emigranții?** Un prelat maghiar a plecat spre America să dea binecuvântarea sa maghiarilor de acolo. Prelatul descrie cele văzute și cele auzite dela emigranți. Toți spun, că motivul emigrării a fost în prima linie *administrația*.

— *Unde nu-i dreptate, acolo e greu să trăiești* — zice unul.

— Dacă omul a putut să-și agonisească ceva, la noi numai după aceea își bat capul, cum să i-o prăpădească cât mai iute — adauge altul.

Prelatul sfârșește epistola cu următoarele:

»Până-ce în țara noastră munca și diligența nu va fi răsplătită, e cu neputință să se împiedece emigrările.«

— **Scorobeț — cel cu tarif.** Ni-se scrie din *Schawnee*: În oca de cărbuni din *Santoy*, s'a întâmplat o mare nenorocire a unui confrate a nostru. Românul *George Bruda* din *Galați* (lângă *Făgăraș*) voind să iasă din ocnă spre casă, a fost alins de după cap cu sârma electrică și omorât pe loc. Lucrând noi aici mai mulți români împreună, am hotărât să-l înmormântăm pe nenorocitul român cu preot român. Ni-am și adresat la preotul gr. or. din *loungstown-Ohio*, dl. *Scorobețiu*, care a cerut 50 de Dolari (250 cor.) pentru înmormântare.

— Cu durere ni-am simțit fie-care din noi la azul acesta — scrie abonentul nostru — și mai ales cumnatul răposatului *Ioan Albu* (*Ciocârlă*) care avea numai 30 dolari la sine, cu blândețe se ruga că nu are mai mult și să se mulțumească cu atâta. Răspunsul însă a părintelui *Scorobețiu* a fost, că atunci mai bine nu primește nimic, pe urmă ni-a zis să colectăm ca să împlinim suma de 50 dolari, căci acesta este tariful lui. În fine s'a mai muiat păstorul nostru sufletesc și a primit și suma aceasta.

Pân'aici epistola, la care credem că nu trebuie comentat. Am dori să știm însă, cu știrea cărei autorități bisericești *pungăsește* *Scorobeț* pe bieții români din America, după *tarif*?

— **Dr. Takács Zoltán — eliberat.** Corifeul de odinioară al tinerimii universitare maghiare, care și-a sfârșit glorioasa carieră în temnițele din *Seghedin*, *Vaș*, unde a ajuns pentru înșelătorii, falșuri, falsificare de bani etc. precum s'anunță, a fost pus în — libertate condiționată. Adece îndată ce ar mai face vre-un bucluc, imediat ar fi invitat să-și împlinescă osânda întreagă, din care i-s'a iertat 1/3 parte.

Prin anii 80, *Takács Zoltán*, ajunsese la o adevărată gloriolă în viața publică maghiară. Era vâtvavul tinerimii universitare și manifestațiile de stradă cu prilejul discuției asupra proiectului militar, cari au trântit pe bătrânul *Tisza*, după o guvernare de 15 ani — erau conduse de dânsul.

— *Takács Zoltán* devenise o noțiune: a patriotismului ardent maghiar. Dar tocmai pe vremea

când iube cu mai multă patimă națiunea, el aveă slăbiciunea comună multor patrioți: falsifică, înșelă și pungăseă.

Sfârșitul a fost aici, de unde scapă acum. »*Nép-szava*« luând știrea despre eliberarea lui zice: *Polónyi se duce, Takács vine, echilibrul e restabilit.*

— **Rugăm** pe cărturarii români de pe sate că auzind despre cei-ce vor să emigreze și notarii nu le dau pașaport decât pe linia *Fiume*, să-i lumineze, căci nu este lege nici poruncă ministerială în virtutea căreia cineva să fie silit a merge pe la *Fiume*.

— **O declarație.** Ni-se cere să publicăm următoarele:

Un creștin fără frica lui Dzeu a publicat în ziarul »*Függetlenség*«, că preotul nostru *Petru Pelle* în ajunul Botezului lui *Isus Christos*, cu ocaziune sfințirii caselor la fiecare casă ar fi beut câte un pocal de rachie; astfel că nu a putut merge acasă și că mâne zi nu a putut înmormânta și servi.

Subscriși toate acestea le declarăm de minciuni și scornituri. Adevărul e că preotul nostru în ajunul Botezului a sfințit toate casele din comună în număr de vre-o 400, și nicăiri nu a beut nici un strop de rachie, ceea ce se poate adevăra cu toți credinșii din comună.

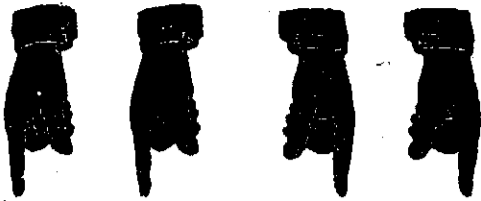
Tot în aceea zi era să se înmormânteze nefericitul *Adam Miculiță*, ucis de tatăl său cu cuțitul. Părintele a sfârșit cu sfințirea caselor numai seara la 6 1/2 oare. Venind acasă în urma strapăției făcute de dimineața dela 7 până seara la 6 1/2 s'a bolnăvit astfel că nu a putut să merge să înmormânteze pe nefericitul *Miculiță*, a cărui secționare s'a sfârșit prin medici numai seara la 5 1/2, dar nici neamurile lui *Miculiță* nu voiau să-l înmormânteze noaptea. În ziua Botezului preotul nostru fiind bolnav, n'a putut servi ceea ce se poate adevăra prin medicul, care a fost la patul preotului nostru bolnav. Altcum mulți dintre onorații cetitori cunosc purtarea morală a părintelui nostru. — *Miniș*, la 24 Ianuarie 1907. Stimători: *Petru Simeon și Vasilie Moș*.

Importanța Vienei.

Cu prilejul petrecerii în Viena a delegațiunii bucureștene, dl. *N. Iorga* a scris în »*Neamul Românesc*« un articol, din care reproducem următoarele reflecțiuni istorice asupra importanței Vienei:

»Ea e deplină potrivire, cu interesele țării și ale neamului nostru. Ea ne întărește și ne înalță, fără a ne păgubi într-adevăr și fără a ne umili în patru ochi.«

»Ea aduce români dregători de frunte ai României libere în acea Viena, unde la 1601 venia *Mihaiu-Viteazul* ca să-și apere dreptatea înaintea împăratului, unde la 1621 se îngropau, în chiar catedrala *Sfântului Stefan*, oasele lui *Radu-Vodă Șerban* cel viteaz, pentru ca după jumătate de veac nepotul său de fiică, *Șerban Cantacuzino*, din neamul primarului de astăzi, să ridice crucea de pomenire în lagărul turcesc din 1683, în acea Viena, unde au călcat *Vlădicii* învierii noastre culturale și politice în Ardeal, unde la *Sfânta Barbara* au învățat teologii noștri ardeleni și însuș *Samuel Micu Clain* a călăuzit învățătura lor. Aici oaspeții de astăzi sunt pe pământ de prietenie veche. Și sunt colțuri românești ale Vienei de astăzi, de unde i-au venit primarului din București aclamații cari simbolizează unitatea, aspirația neamului, și iată dl. *Cantacuzino* va fi de față la sfințirea unei biserici care e pentru toți românii paraclisul din palatul *Dietrichstein*.«

GROSZ NAGY FERENCZ

farmacie și laborator
de articole cosmetice

DEBRECZEN, colțul străzii Șaş

recomandă cele mai renumite medicamente ale sale.

132 de ani cu bun renume!!

Hajdusági
Bajuszpedrő.

Pomadă de mustață
DE HAJDUSÁG!

Mustața e frumoasă
dacă întrebuințezi
pomada Hajduság,

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materie neunsuroasă. Efectul se vede foarte lute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fil. Prin poșta se trimite numai 3 borcane cu 2-15 Cor. Pe lângă rambursă gratuit.

Mai mulți de o mie de medici renumiți recomandă și comandă pacienților lor

Balzumul reșesc
contra podagrei și a reumei,
recunoscut mai bun medicament de întreaga lume.

O sticlă 2 cor. In provincie 2 cor. 50 fil. 3 sticle 6 cor. 65 fil. pe lângă rambursă gratuit. Medicament îngăduit de către ministrul de interne.

CREMA FAY.

O mare bucurie poate fi pentru dame, că am inventat un medicament, unteul, ce nu-i stricăcios pentru pielea feței.

Știind că toate alifiile de până acum pentru înfrumusețarea feței sunt stricăcioasă, după multă străduință mi-a succedat, se inventez un medicament nestrăicăcios. Nu conține mercuriu, prin urmare:

- Crema Fáy** e unica nestrăicăcioasă contra pistruiilor, jubriților și alte boale de piele.
- Crema Fáy** dealătură ori ce beșicătură, peciugini și ori ce pată.
- Crema Fáy** face să dispară sbărciturile, fața pielii o face mai fină și mai curată.
- Crema Fáy** nu conține nici plumb nici mercuriu, și astfel nu e stricăcioasă.
- Crema Fáy** nu conține materii unsuroase, e în formă de spumă, cu miros plăcut și nu face să lucească fața.
- Crema Fáy** se poate folosi și ziua, deoarece nu conține unsoare și suplimente bine poudra.

Un borcan de CREMA FÁY 1 cor. Săpunul Crema Fáy, regele săpunurilor de toaletă: 1 cor.

Pudra Fáy întrebuințată cu crema cu tot redă feței o culoare frumoasă, purpurie. O cutie 1 cor.

Pentru sulemenirea feței corespund trei culori, de-rosie închis nrul 18, deci la comanda rog să vă provocați la numerul. Acestea alifii sunt atât de naturale, încât ori cine le poate întrebuința fără se observa însă. — Un borcan 4 cor.

Apă de pistrui. Cel mai bun medicament pentru delaturarea a pistruiilor efect admirabil, căci îndată redă feței culoare curată, și nu-i stricăcios. Prețul unei sticle 1 cor. 20 fil. Săpun de fiară pentru aceasta apă 80 fileri.

Medicament pentru vopsirea părului în culori blond, brunet și negru. Efect la moment. O singură vopsire e îndejuns, ca părul sau mustața o lună să aibă culoarea ce-o dorește. Nu înasprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor., ce e de ajuns pe un an întreg.

Picturile Senega pentru piept. (Contra tusei și a astmei.) — Iarna îndeosebi pe vremea, când e noros mulți sufar din tusa, respinare neregulată, astmă, nădușeală etc. Aceste boale il istonesc pe om în un grad, că de multeori abea poate să doarmă, asudă, are dureri de cap, spate. De toate acestea se poate mântui ușor, dacă întrebuințează **Picturile Senega pentru piept.** Prețul unei sticle 1 cor. 40 fil.

Blenorrhin este cel mai bun medicament pentru boale venerice atât la bărbați cât și la femei. In o săptămână deplină însănătoșare chiar și la morburile vechi. Mare discreție, pe din afară cu inscripție «Coloniale». Prețul unei sticle cu cele necesare ce ajunge se vindece pe femeie sau bărbat, 3 cor. 50 fil.

Pilule Resanguin, unicul medicament în caz de neregularitate periodică, la dureri ascunse și la răceli de acest soi. Inceată durerile, la moment redă sănătatea. — Un borcan 2 coroane.

Picături indiane pentru dinți alui NAGY. Frecând ginginele cu ele, du rerile de dinți provenite din ori ce cauză, ncteează la moment. O sticlă 70 de fil.

FARMACIA
GROSZ NAGY FERENCZ
DEBRECZEN.

la toate comanda le livrarea se face cu reintoarcerea poștei, în întreaga țară.

APEL

și invitare la abonament!

Prin comunicatul acesta, am onoare a apela, la inimile tuturor românilor — de pretutindenea; — rugându-i se grăbească a abona la subscribul — opul aranjat de mine, și tipărit primadată cu concesiunea Ven. Consist. Diecezan din Caransebeș de sub Nr. 3423 ex. 1905, carele poartă numele de „Cantorul Bisericesc“.

„Cantorul Bisericesc“ e o adevărată raritate la noi români, atât ca execuție tehnică, cât și ca cuprins bogat și aranjare practică, e „unicum“.

Pentruca abonenții vechi și noi, se fie în clar cu construcția „Cantorului Bisericesc“ o spun aici: opul acesta bisericesc nu e compus pe note, ca bunăoară cartea dlui A. Lipovan, din San-Miclăușul-mare, ci e o carte bisericească, care cuprinde toate cântările bisericești împreună cu tipicul tuturor sărbătorilor.

„Cantorul Bisericesc“ e tipărit cu litere latine, pe două coloare, tipar roșu și negru, în mărime de 18x25 cmtr., — conținând aproape 40—50 coale de tipar pe hârtie durabilă.

Cuprinsul lui e următorul: Vecernia, Utrenia și Liturgia pe 8 glasuri, la utrenie sunt adauși psalmii cei aleși cu pipelele sântilor și sărbătorilor, cari se cântă după: „Laudăți numele Domnului“; iar la liturgie sunt adause: cântarea a III-a și a IV-a din canoanele sfinților, cari se cântă la fericiri, dela: Fericii veți fi... apoi podobiele glasurilor și cântări velesitoare; apoi urmează: rânduiala vecernei, utreniei și liturgiei, următoarelor sărbători: 1. Nașt. Năc. de Dzeu, 2. Înălț. Sfinței Cruci, 3. Sânta Parascheva, 4. Sântul Dimitrie, 5. Sântii Arhangeli, 6. Intrarea în biserică, 7. Sântul Nicolae, 8. Nașterea Dlui, 9. 26 Decemvrie, 10. Sântul archid. Stefan, 11. Tăierea împrejur și sântul Vasilie, 12. Dumineca sfinților părinți, 13. Botezul Dlui, 14. Sântul Ion Botezătorul, 15. Trei ierarhi, 16. Intimpinarea Dlui, 17. Bunavestire, 18. Sântul m. George, 19. Sântii împăr. Constantin și Elena, 20. Nașt. lui Ion Botezătorul, 21. Sântii ap. Petru și Pavel, 22. Profetul Ilie, 23. Schimb. la față, 24. Adorm. Născătoarei de Dzeu, 25. Tăierea capului sântului Ion, 26. Dumineca Floriilor, 27. Joia patimilor, 28. Vinerea patimilor, 29. Sâmbăta patimilor, 30. Dumineca învierii Dlui, 31. Dumineca Tomii, 32. Înălțarea Dlui, 33. Dumineca Pog. Duhului sânt, 34. Dumineca tuturor sfinților, 35. Tropicarele și condacele mineiului, 36. Tropicarele și condacele triodului și penticostarului, 37. Tipicul bisericesc pentru toate cazurile, 38. Rânduiala cununiei, 39. Rânduiala parastasului, 40. Rânduiala înmormântării mirenilor, 41. Înmormântarea copiilor, 42. Înmormântarea în săptămâna luminată, 43. Tedeum, 44. Chemarea Duhului sânt, 45. Adans. Acesta cuprinde niște note explicatoare referitoare la tipicul bisericesc.

„Cantorul Bisericesc“ după cum se poate vedea din cuprinsul schițat aci, întrunește în sine: mineiul, triodul, penticostarul, strajnicul, catavasierul, octoichul și molitvelnieul.

Prețul broșat pentru abonenți de esemplar 8 coroane, legat în pânză frumos ornamentat cu aur 10 cor., legătură luxoasă în piele 14 cor. — Pentru cei neabonați de fiecare exemplar 2 coroane mai mult.

La finea „Cantorului Bisericesc“ se va publica conspectul tuturor persoanelor, cari au sprijinit edarea lui prin abonare, — împreună cu esemplarele abonate.

Opul va apărea în anul curent. Deliblat (Temesm.), la Botezul Dlui.

Cu stimă deosebită:

George Bjuigan,
invățător.

La Administrația noastră se află următoarele cărți de vânzare:

„La Roma“ de Russu Șirianu	Cor. 2.—	plus 10 fil. porto
„Povestiri și schițe“ de S. Seclia	1.—	5 „
„Nuvele“ de Emil Zola	Cor. 0.40	5 „
„Școlarul declamator“	„ 0.50	5 „
„Stropi de roană“	„ 1.—	10 „
„Aur“ Const. Hodoș	„ 1.50	10 „
„Telegrama“ farză în 3 acte	„ 0.30	3 „
„Amicul Poporului“ T. Vuculescu	„ 1.—	10 „

„Laboratoire Cosmetique Matilde“

Contra catharelor cele mai învechite a le

ofticeii,

mai folositor e decât ori și ce altele sirupul de brad Castillio. Alina tusa, încetează asudările de peste noapte, patentează apetitul bolnavului, încetează scui-parea de sânge. Prețul unei sticle 2 cor. 40 fil. In casuri de tot grave și pilulile „Guajacolin“ o cutie 4 cor.

47 Klgr. cântărea dl Dr. Gera Attila din Voloșanka, care din tuberculoasă s'a vindecat prin sirupul de brad Castillio și de sirupul Hypophosphat

s'a îngrășat de 120 Klgr.

Pentru anemici, femei în galbinare, pe cari li doare foarte mult mijlocul spatelor, căror le slăbesc puterile la un lucru bagatel, pe cari consecvent li doare capul slabilor, cari doresc că se îngrăse și întărească, cel mai bun medicament e „SYR HYPOPHOSPH. Co KUN“, recomandat de mai mulți medici. O sticlă 2 cor. 40 fil.

Epistole de recunoștință în schimbul timbrelor de trimetere pot da ori și cui.

Iată câteva:

On. Dn Kun István în Hajduszovát. Sirupul de brad Castillio al Dtale a folosit foarte ficei mele bolnavă de consumțiune, rog cu reintoarcerea poștei încă două sticle. Nandrassy D. Mihály, preot, com. Gömör, Restér, u.p. Ochtina.

On. Dle! Lucrurilor publicate în ziar nu le-am dat crezământ până acum, dar de când am comandat dela Dta siripul Hypophosphat, recunosc că și în cenușă se găsește mărgăritar. Ori și cui pot recomanda cu conștiința liniștită medicamentele Dvoastre. — Dzeu să te trăiască, ca să poți lucra pentru binele omenimei etc. Alexandru Gera, preot gr-or., conducătorul domeniului episc., Beiuș.

Fără mercuriu și plumb! Nestrăicăcios!

Doamnelor!

Dacă doriți o față curată, frumoasă și rumenă să-ți delături pistrui, petele de ficat, so întrebuințezi

CREMA-ALIFIA-SĂPUNUL PUDRA MATILD 1 coroană. 1 cor. 60 f. 80 fileri. 1 coroană.

Dacă nu folosește, prețul se retrimite!

Nu mai mor porcii!

Pravul de porci (scutit prin lege și sprijinit de stat) este o invenție epocală pentru economii. Cine o întrebuințează după îndrumările prescise: porcul scapă și de boala cea mai primejdioasă și că cele scrisă nu formează reclamă, mă îndătoresc se dau prețul pentru fiecare porc mort, dacă întrebuințând acest prav, porcul totuși o murit. — O cutie 2 coroane.

Se capătă la farmacistul KUN ISTVÁN

laboratoriu de medicamente cosmetice „Laboratoire cosmetique MATILDE“ (intemeiat după modelul celui din Paris la 1895 în Budapesta) HAJDUSZOVÁT 3a (lângă Debreczen).